

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie : Prof. Mr. Ridder René VICTOR, Justitiestraat 21, Antwerpen

FUSIE VAN VENNOOTSCHAPPEN IN BELGISCH FISKAAL RECHT

I. INKOMSTENBELASTINGEN

Meer en meer stelt men een uitgesproken tendens vast tot concentratie en hergroepering van ondernemingen. Onder de druk der economische evolutie en op het ogenblik dat de volledige verwezenlijking van de Europese Gemeenschappelijke Markt in het verschiet ligt, wordt door handel en nijverheid de dringende noodzaak aangevoeld zich beter en sterker te organiseren. Door concentratie van kapitalen en productiemiddelen, rationalisatie der productie en beperking van de algemene onkosten wordt er naar gestreefd de concurrentiemogelijkheden gaaf te houden en aldus ruimere afzetgebieden te veroveren. Eén der meest probate middelen is wel de samsmsmelting der vennootschappen, en hier treft men een typisch voorbeeld aan van economische nevendoel-einden van de fiskale wet. (J. Van Houtte, Beginselen van het Belgisch Belastingrecht, deel I, nr. 23.)

In de Samengeschakelde Wetten op de Handelsvennootschappen komt geen enkele expliciete wettelijke tekst voor die de fusie reglementeert. Impliciet gelden terzake de bepalingen betreffende de ontbinding en vereffening der vennootschappen, en dient verder verwezen naar de rechtspraak en rechtsleer. Opmerkelijk is wel dat er menig verschilpunt opduikt tussen het fiscaal en het handelsrechtelijk statuut van de fusie, zoals hieronder trouwens zal worden aangeduid.

De samsmsmelting kan op twee manieren worden gerealiseerd :

1) *Fusie* : nadat twee of meer vennootschappen werden ontbonden, brengen zij hun gans vermogen — zowel activa als passiva — in bij een nieuwe vennootschap, en ontvangen in vergelding hiervan aandelen of delen van de nieuwe vennootschap.

2) *Opslorping* : één of meer vennootschappen worden ontbonden en doen inbrengst van hun gans patrimonium bij een andere, reeds bestaande vennootschap, in dewelke zij zodoende worden opgeslorpt. De opslorpende vennootschap gaat over tot verhoging van haar kapitaal en vergoedt onder de vorm van nieuwe aandelen of delen, en in de passende mate, de inbrengsten der opgeslorpte vennootschap.

De wetgeving op de inkomstenbelastingen was voor-

heen niet van aard om de fusies van vennootschappen te bevorderen. Integendeel, de fiskale gevolgen vormden voor meerdere ondernemingen een belangrijke hinderpaal. De algemene bepalingen van deze wetten beperkten zich ertoe deze verrichtingen te beschouwen als een vorm van vereffening der gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen, met de daarmee gepaard gaande verdeling van het maatschappelijk vermogen.

Luidens het artikel 15, §2 der Samengeschakelde Wetten zoals zij bestonden vóór de invoering van de Fiskale Hervorming van 20 november 1962, werden bij verdeling van het maatschappelijk vermogen de mobiliënbelasting en de daarbij horende nationale crisisbelasting (in totaal 50%) bij de bron geheven « ... op het gezamenlijk bedrag der sommen uitgekeerd in specie, in effecten of anderszins, na aftrek van het werkelijk gestort maatschappelijk kapitaal dat nog terugbetaalbaar is. »

In feite was de belastbare grondslag in hoofde van de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschap gelijk aan de « liquidatiebonus » die als volgt werd berekend: de waarde der inbrengstaandelen van de nieuwe of opslorpende vennootschap ontvangen werd verminderd met het werkelijk gestort kapitaal voor zover dit nog terugbetaalbaar was, t.t.z. onder aftrek van de tijdens het bestaan eventueel doorgevoerde kapitaalsverminderingen, en na revalorisatie op grond van wettelijk vastgestelde coëfficiënten, die verondersteld worden de ontwaarding der nationale munt uit te drukken.

Meermaals werden reeds milderingen aangebracht aan deze strenge wetgeving. (De fiskale heffing was inderdaad gelijk aan de helft van de liquidatiebonus.)

a) wet van 23 juli 1927, gewijzigd door deze van 2 juli 1932 (samsmsmelting vóór 1 juli 1932) en verlengd tot 1 juli 1936, door de wet van 23 juli 1932

b) Wet van 23 augustus 1947 beperkt tot de steenkoolmaatschappijen die vóór 1 januari 1952 door opslorping of fusie vereffend waren.

c) Wet van 24 november 1953 (opslorping of fusie doorgevoerd van 1 juli 1953 tot 31 december 1957) aangevuld door de wet van 29 december 1955 (inbrengst van één of meer takken van bedrijvigheid).

d) Wet van 24 januari 1958 tot aanvulling van de wet van 23 augustus 1947 (zie sub b))

e) Wet van 15 juli 1959 (opsorping of fusie doorgevoerd van 1 maart 1959 tot 31 december 1961), verlengd door de wet van 28 december 1961 tot 31 december 1962.

Deze bijzondere wetten verleenden aan de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen, mits bepaalde voorwaarden, vrijstelling van de hierboven omschreven prohibitieve belasting. Wat de uit de fusie ontstane of opslorpande vennootschappen betrof, werd anderzijds de toestand beschouwd alsof de fusie niet had plaats gehad, met het oog, op de afschrijvingen van ingebrachte activa-elementen of bij latere verdeling van het maatschappelijk vermogen.

De wet van 20 november 1962 tot invoering van de Fiskale Hervorming heeft dit uitzonderingsregime bestendigd en van algemene toepassing gemaakt, terwijl zekere aanpassingen de vroegere bepalingen op menig punt hebben versoepeld.

I. De gefusioneerde of opgeslorpte vennootschap.

Aangaande de verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap bepaalt artikel 118 van het nieuwe Wetboek der Inkomstenbelastingen :

« Ingeval het maatschappelijk vermogen van een in artikel 98 of 100 bedoelde vennootschap wordt verdeeld ten gevolge van ontbinding of om enige andere reden, wordt een bijzondere aanslag gevestigd op het verschil in meer, tussen de uitkeringen in specie, in effecten of in enige andere vorm, en het nog terugbetaalbaar werkelijk gestort en eventueel geravaloriseerde maatschappelijk kapitaal. »

Het voornaamste uit de tekst van het vroegere artikel 15 §2 der oude Samengeschakelde Wetten werd dus overgenomen, met betrekking op de wijze waarop de belastbare grondslag wordt vastgesteld. Het verschil met het vroegere regime ligt nu in het feit dat voortaan het belastbaar excedent aanleiding geeft tot een bijzondere en definitieve aanslag in de Vennootschapsbelasting ten laste van de ontbonden vennootschap.

Hierbij aansluitend betoogt artikel 123 §1 :

« De bepalingen van de artikels 118 tot 122 zijn mede van toepassing op vennootschappen :

1° die tot fusie overgaan, ongeacht of de fusie geschiedt bij wijze van opsorping door een bestaande vennootschap ofwel bij wijze van oprichting van een nieuwe vennootschap ;

2° die worden ontbonden zonder dat er verdeling van het maatschappelijk vermogen is ; »

In beginsel wordt dus de belastbaarheid van de liquidatiebonus behouden, maar onmiddellijk worden er volgende uitzonderingen aan toegevoegd in artikel 124 §1 :

« De bepalingen van artikel 118 zijn nochtans *niet* van toepassing in de in artikel 123 §1, 1° en 2° bedoelde gevallen, op voorwaarde :

1) dat de opslorpande of uit de fusie ontstane vennootschap haar maatschappelijke zetel of haar voornaamste inrichting in België heeft ;

2) dat de inbrengsten aan de opslorpande of uit de fusie ontstane vennootschap alleenlijk in deelbewijzen in de maatschappelijke rechten worden vergoed ;

3) dat, wanneer tot de ontbinding van de vennootschap niet is besloten met de directe bedoeling ze te laten opsorpen of fusioneren, de vereffenaars het maatschappelijk vermogen niet te voren gedeeltelijk hebben verdeeld met vrijstelling van belasting. »

De twee eerste voorwaarden hier gesteld waren eveneens voorzien in de wet van 15 juli 1959.

De eerste voorwaarde — maatschappelijke zetel of voornaamste inrichting in België — is gewettigd omdat

de niet-toepassing van het algemeen principe van artikel 123 slechts een voorlopig karakter heeft. Zoals hierna zal worden uiteengezet, wordt de normale toepassing van dat belastingsregime eigenlijk alleen maar uitgesteld tot op de datum van de ontbinding der opslorpande of uit de fusie ontstane vennootschap. De wetgever wil verhinderen dat men definitief aan deze heffing zou ontsnappen. Het ligt dan ook voor de hand dat er geen bezwaar tegen bestaat, dat een Belgische vennootschap een buitenlandse vennootschap opsorpt. Evenzo kan een Belgische vennootschap met een buitenlandse fusioneren, op voorwaarde dat de uit de fusie ontstane vennootschap haar maatschappelijke zetel of voornaamste inrichting in België heeft.

De tweede voorwaarde — vergelding van de inbrengsten uitsluitend in deelbewijzen in de maatschappelijke rechten — sluit dus elke andere vorm van vergoeding uit, zelfs gedeeltelijk, zodat deze noch in geld, noch in obligaties of andere bewijzen van schuldvorderingen mag geschieden. Er wordt echter wel aangenomen dat de betaling door de opslorpande of uit de fusie ontstane vennootschap van « onbelangrijke » oplegelden niet als een belemmering wordt aangezien voor het toestaan van de uitzonderingsmaatregel van art. 124. (Verslag van de Commissie van Financiën, Kamer van Volksvertegenwoordigers, Document 216, 1958-1959, Nr. 3.)

De huidige derde voorwaarde was anders opgevat in de wet van 15 juli 1959. Het is nu inderdaad niet meer vereist dat tot de ontbinding wordt besloten met de specifieke bedoeling de vennootschap te laten opsorpen of fusioneren. Dit is dus het geval bij ontbinding van rechtswege, bijvoorbeeld door het verstrijken van de termijn waarvoor ze was opgericht. Het voordeel van de wet wordt dus toegestaan op voorwaarde dat de vereffenaars het maatschappelijk vermogen te voren niet hebben verdeeld met vrijstelling van belasting. Dit standpunt wordt verantwoord door de overweging dat het niet opgaat ter zake een dubbele vrijstelling te verlenen, de eerste op grond van art. 118 (toegelaten revalorisatie van het kapitaal) en de tweede — hier besproken — op grond van art. 124 (opsorping of fusie). (Motivering zie o.a. Van Fraeyenhoven G., *La réforme des impôts sur les revenus*, blz. 196-197.)

Te noteren valt dat dit laatste geval (geen ontbinding met de bedoeling te fusioneren) handelsrechtelijk niet steeds als een ware fusie werd aangezien. (Van Ryn J., *Principes de droit commercial*, deel I, nr 852).

Bovendien wordt voortaan de beperkende voorwaarde weggelaten, die in de wet van 15 juli 1959 was gesteld, namelijk de vereiste dat de fusie of opsorping expliciet zou strekken tot het verbeteren van de productiviteit, het bestrijden van de werkloosheid of het rationaliseren van de economie. Elke tussenkomst van het Ministerie van Economische Zaken valt dus weg.

* * *

Wijzen wij tenslotte nog op een bijzondere vorm van opsorping, namelijk deze voortspruitende uit de vereniging in handen van één vennootschap van al de aandelen van een andere vennootschap, — ze werden bijvoorbeeld opgekocht — met het gevolg dat laatstbedoelde vennootschap van rechtswege ontbonden is en vereffend wordt. Ook dit geval wordt in het fiscale recht met een fusie gelijkgesteld, zodat ook hier de vrijstelling verworven is, mits dezelfde voorwaarden als hierboven omschreven.

Luidens art. 123, par. 1, 2° is immers het algemeen principe van belastbaarheid bij verdeling van het maatschappelijk vermogen van toepassing op de vennootschappen « ...die worden ontbonden zonder dat er verdeling van het maatschappelijk vermogen is. » Anders-

zijds bepaalt art. 124 par. 1 dat de vrijstelling wordt toegestaan in dit welbepaalde geval : « ...niet van toepassing in de artt. 123 par. 1 ; 1° en 2° bedoelde gevallen. »

II. De opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap.

Hierboven werd uiteengezet dat de voornaamste hinderpaal op fiscaal terrein voor fusie of opslorping vermeden wordt door een vrijstelling van belasting in hoofde van de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschap. Deze vrijstelling heeft echter wel een invloed op de situatie van de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap, daar als beginsel wordt vooropgesteld dat die vrijstelling slechts van voorlopige aard is.

Art. 124 par. 3 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen (par. 3 ingevoerd door de wet van 1 juli 1964 — Staatsblad van 14 juli 1964 ter vervanging van het vroegere art. 124 par. 2) bepaalt :

« In gevallen als bedoeld in de par. 1 en 2 worden de afschrijvingen, minderwaarden en meerwaarden welke ten name van de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap te weerhouden zijn op de bij haar ingebrachte bestanddelen, zomede het maatschappelijk kapitaal dat in aanmerking komt bij latere verdeling van het maatschappelijk vermogen, bepaald alsof de fusie *niet* had plaats gehad. »

Deze bepaling neemt hoofdzakelijk de beschikkingen over die in dit verband reeds voorkwamen in de wet van 15 juli 1959 onder de artt. 3 en 5.

1. Afschrijvingen en minder- of meerwaarden op de ingebrachte bestanddelen.

a) Zo de wet enerzijds een economisch doel nastreeft, de bevordering van fusies en concentratie van ondernemingen, zou het anderszijds onverenigbaar zijn met de grondbeginselen van de fiscale wet, enig voordeel te verlenen aan de partijen, meer bepaald aan de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschappen.

Men kan de overnemingswaarde van de ingebrachte activa-elementen vrij waarderen, aan een waarde die zelfs hoger ligt dan het nog af te schrijven bedrag van de investerings- of kostwaarde, m.a.w. de « boekwaarde » in de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap.

Wettelijk dient men echter de afschrijvingen toe te passen « alsof de fusie niet had plaatsgehad », wat er dus op neer komt de afschrijvingen die fiscaal aanneembaar zullen zijn als aftrekbare bedrijfslasten in de zin van art. 45 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen, te beperken tot het nog af te schrijven bedrag in hoofde van de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap.

Behoudens bijzondere omstandigheden die een hoger afschrijvingsquantum billijken, wordt het jaarlijks bedrag van de aanneembare afschrijving in hoofde van de nieuwe eigenaar berekend met inachtneming van de oorspronkelijke belegginswaarde en van het in hoofde van de vorige eigenaar aangenomen afschrijvingspercentage.

Naar het oordeel van het Bestuur der Directe Belastingen mag, indien de overnemingswaarde kleiner is dan het nog af te schrijven bedrag, geen afschrijving worden toegestaan boven de overnemingswaarde (Bulletin der Belastingen nr. 360, januari 1960, nr. 34). Naar onze mening echter is een dergelijke beperkende interpretatie regelrecht in strijd met de imperatieve bepalingen van de wettekst : « ...alsof de fusie niet had plaatsgehad... » ! Consequent mag men geen onderscheid

maken tussen het hoger of lager schatten van de overnemingswaarde.

b) Eenzelfde redenering is van toepassing bij het berekenen van het resultaat in winst of verlies (meerwaarden of minderwaarden) bij vervreemding, bij vernieling of definitieve buiten gebruikstelling van de overgenomen activa-bestanddelen. In deze veronderstellingen worden als oorspronkelijke investerings- of kostwaarden aangerekend, diegene die blijken uit de geschriften van de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschappen, verminderd met de fiscaal als aftrekbare bedrijfslasten aangenomen afschrijvingen, niet alleen vóór de fusie, maar vanzelfsprekend ook daarna.

In fine van de vorige afdeling, bij de bespreking van de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap, werd reeds gewag gemaakt van een bijzondere vorm van opslorping ingevolge vereniging van alle aandelen in handen van een derde vennootschap. Indien het netto-actief van de ontbonden vennootschap méér bedraagt dan de netto-fiskale waarde van de aandelen die het vertegenwoordigen, moet het surplus worden beschouwd als een « niet-verwezenlijkte meerwaarde », en is als zodanig niet aan belasting onderhevig, mits aan de voorwaarden te voldoen die in art. 105 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen worden gesteld.

Ligt integendeel dit netto-actief lager dan de netto-fiskale waarde van de aandelen die het vertegenwoordigen, dan maakt het verschil een minderwaarde of verlies uit, die aanneembaar zal zijn voor het boekjaar tijdens hetwelk al de aandelen in haar handen worden verenigd. (Bulletin der Belastingen, Nr. 398 van juni 1963, nr. 172 ; Bulletin van Vragen en Antwoorden Nr. 25 van 7 mei 1963, Senaat 1962-1963, blz. 663.)

2. Latere verdeling van het maatschappelijk vermogen ingevolge ontbinding.

Het reeds aangehaalde art. 118 zet de wijze uiteen hoe de belastbare grondslag wordt vastgesteld op dewelke de bijzondere aanslag in de vennootschapsbelasting wordt geheven bij verdeling van het maatschappelijk vermogen ingevolge ontbinding : « ...wordt een bijzondere aanslag gevestigd op het verschil in meer, tussen de uitkeringen in specie, in effecten of in enige andere vorm, en het nog terug betaalbaar werkelijk gestort en eventueel gerevaloriseerde maatschappelijk kapitaal. »

Art. 124 par. 3 specificeert dat als aftrekbaar maatschappelijk kapitaal bij verdeling na de fusie in hoofde van de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap zal worden aangerekend, — het eigen kapitaal dat de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap reeds vroeger bezat wordt buiten beschouwing gelaten — *niet* het nieuwe kapitaal naar aanleiding van de fusie uitgegeven, maar datgene dat op de datum van de fusie of opslorping voor aftrek in aanmerking kwam (eventueel gerevaloriseerd).

De fusie is dus werkelijk een neutrale verrichting, en deze regel is dus ook toepasselijk wanneer de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap haar bezit zou ingebracht hebben voor een waarde die *lager* ligt dan het nog terug te betalen werkelijk gestort en eventueel herschat kapitaal. Wanneer bijvoorbeeld een vennootschap A, opgeslorpt door vennootschap B, haar vermogen voor 30 miljoen frank inbrengt, terwijl het werkelijk gestort en gerevaloriseerd kapitaal 50 miljoen bedraagt, is het dit laatste cijfer dat bij latere verdeling van vennootschap B aan te rekenen is.

Het is tenslotte nog mogelijk dat de opslorpende ven-

nootschap op het ogenblik van de opslorping zelf reeds een aantal aandelen van de opgeslorpte vennootschap in portefeuille bezat, aandelen die zoals de anderen worden vernietigd. Het kapitaal dat kan afgetrokken worden is echter in dit geval slechts het deel dat overeenstemt met de aandelen die op het ogenblik van de opslorping in het bezit waren van aandeelhouders, andere dan de opslorpande vennootschap, m.a.w. bij uitsluiting van het deel dat vertegenwoordigd wordt door de aandelen in portefeuille van de opslorpande vennootschap. (Bulletin der Belastingen Nr 360 van januari 1960, blz. 70, nr. 26).

III. De aandeelhouders van de opgeslorpte of de gefusioneerde vennootschap

De aandeelhouders van de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap krijgen in ruil voor de aandelen die zij bezaten, bij de opslorping of fusie, deelbewijzen van de opslorpande of uit de fusie ontstane vennootschap.

Deze omwisseling kan aanleiding geven tot minderwaarden of meerwaarden.

De hierin besproken wettelijke bepalingen hebben alleen betrekking op aandeelhouders die ondernemingen uitbaten onder de vorm van handelsvennootschappen of eenmanszaken en voor dewelke de betrokken aandelen een in het bedrijf belegd activa vertegenwoordigen. De toestand van natuurlijke personen wordt verder buiten beschouwing gelaten.

(Prof. J. Van Houtte - Beginselen van het Belgisch Belastingrecht, deel I, nr 264 in fine, meent evenwel dat art. 38 W.I.B. niet toepasselijk is op aandeelhoudersrechtspersonen. Wij verwijzen nochtans naar de tekst van art. 105 W.I.B. «...in de art. 34 tot 38,...»).

Art. 38 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen neemt een gelijkaardige bepaling van de wet van 15 juli 1959 over, en luidt als volgt :

« Wanneer vennootschappen met rechtspersoonlijkheid fusioneren met andere vennootschappen die eveneens rechtspersoonlijkheid bezitten, worden als niet verwezenlijkte meerwaarden beschouwd de meerwaarden die, voor de aandeelhouders of de vennoten van de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen, voortvloeien uit de ruiling van hun delen ter vertegenwoordiging van maatschappelijke rechten in deze laatste vennootschappen tegen de delen van de opslorpande vennootschappen of van de nieuwe vennootschappen. »

« Wanneer de aandeelhouders of vennoten de in ruil ontvangen delen te gelde maken of een depreciatie op die delen boeken, wordt de meerwaarde of de minderwaarde bepaald met in nachtneming van de aanschaffings- of belegginswaarde der omgeruilde delen, verhoogd met de meerwaarden belast of verminderd met de minderwaarden aangenomen zowel vóór als na de ruiling ; voor de toepassing van art. 34 par. 2, worden de te gelde gemaakte delen geacht door de genoemde aandeelhouders of vennoten te zijn verkregen op de datum waarop de geruilde delen zijn verkregen. »

Deze bepalingen zijn in het wetboek ingelast onder het hoofdstuk dat handelt over het stelsel der meerwaarden (Art. 34 tot 38.) De meerwaarden door de aandeelhouders van gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen behaald ter gelegenheid van de ruiling van hun aandelen, hun maatschappelijke rechten vertegenwoordigend in deze vennootschappen, tegen de aandelen van de opslorpande of de nieuwe vennootschappen, zijn normaal als verwezenlijkte meerwaarden te beschouwen ; aldus de vigerende rechtspraak ter zake. (Cass. 9 februari 1960, Pas. 1960, I, 655 ; - Beroep Gent

20 juni 1961, Bulletin der Belastingen nr. 384 maart 1962, blz. 424.) Dit zou dan voor gevolg hebben dat zij, behoudens bepaalde vrijstellingen, als belastbare winst-elementen dienen aangezien.

De wet in art. 38 wijkt hiervan dus af. Het ligt in de bedoeling van de wetgever deze ruiling als een neutrale verrichting te aanzien, (t.t.z. zonder fiscale gevolgen).

In de administratieve commentaar op deze bepalingen (Bulletin der Belastingen nr. 404 (speciaal) van januari 1964, nr. 234) wordt hieraan de voorwaarde gekoppeld dat de opslorping of de fusie plaats moet hebben op grond van het art. 124 W.I.B., namelijk in vrijstelling van belasting. (hierboven besproken). Wij kunnen hiermede echter niet instemmen, vermits art. 38 een dergelijke voorwaarde niet stelt, zodat men er mag uit afleiden dat de bepalingen van art. 38 op alle welkdanige fusies of opslorpingen betrekking hebben, inbegrepen dus de fusies of opslorpingen waarvoor het vrijstellingsregime niet wordt ingeroepen.

a. Ter gelegenheid van de ruiling.

De meerwaarden worden op het moment van de uitwisseling der effecten behandeld als « niet verwezenlijkte meerwaarden ». Zij zijn dus vrijgesteld in de mate dat zij onaangetast en niet uitgekeerd in het vermogen van de vennootschap-aandeelhoudster, die ze geregistreerd heeft, behouden blijven, m.a.w. als een onbeschikbare reserve worden behandeld (Art. 105 W.I.B.). Een zelfde vrijstelling wordt toegepast voor de opgeslorpande vennootschap betreffende de delen van de opgeslorpte vennootschap die in haar bezit zijn op het ogenblik van de opslorping en die door deze verrichting werden vernietigd. Deze delen worden geruild tegen nieuwe aandelen van de opslorpande vennootschap, en worden doorgaans na de opslorping bij wijze van kapitaalsvermindering te niet gedaan.

Het bedrag van de in deze gevallen vrijgestelde meerwaarden is gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde der vernietigde aandelen en de werkelijke waarde van de in ruil ontvangen aandelen.

b. Bij latere tegeldemaking of afschrijving.

Wanneer de vennootschap-aandeelhoudster de in ruil ontvangen aandelen tegelde maakt, wordt de uit deze verrichting voortvloeiende meerwaarde (winst) of minderwaarde (verlies) bepaald alsof te voren geen verandering of ruiling had plaats gehad. De berekening van het fiscale resultaat gebeurt door vergelijking van de verkoopprijs der in ruil ontvangen effecten enerzijds, met de oorspronkelijke aandelen anderzijds, verhoogd met de meerwaarden die werden belast, of verminderd met de minderwaarden aangenomen zowel vóór als na de ruiling.

Op een zelfde wijze wordt gehandeld bij het eventueel teboekstellen van een minderwaarde ingevolge depreciatie van de in ruil verkregen delen. Er kan dus slechts van fiscale minderwaarde sprake zijn in de mate dat de werkelijke waarde van deze delen lager ligt dan de oorspronkelijke aanschaffings- of belegginswaarde der omgeruilde effecten, verhoogd of verminderd zoals hierboven gemeld.

Tenslotte blijkt nog een verduidelijking gepast van de laatste zinsnede van art. 38, die verband houdt met de vrijstelling van verwezenlijkte meerwaarden, ten belope van het zogenaamde « monetaire gedeelte » (revalorisatie van de belegginswaarde als gevolg van de ontwaarding der nationale munt - art. 34 par. 2 W.I.B.).

Zo bij tegelde making van de in ruil verkregen aandelen een verwezenlijkte meerwaarde wordt bekomen, worden bedoelde delen geacht — met het oog op de berekening van het eventueel vrijgesteld gedeelte — te zijn verworven op de datum van verkrijging der omgeruilde aandelen door de opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap.

Appendix : Inbreng van bedrijfstakken.

Het is een essentieel element bij fusies of opslorpingen dat door de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen inbreng wordt gedaan van hun gans patrimonium. Nochtans kan het in de praktijk soms aangewezen zijn de inbreng te beperken tot een gedeelte van het patrimonium. In deze eventualiteit voorziet het Wetboek der Inkomstenbelastingen eveneens fiscale vrijstellingen naar aanleiding van de inbreng van één of meerdere bedrijfstakken in een andere of een nieuwe vennootschap. Vanzelfsprekend bevinden wij ons hier niet meer op het domein van de stricte « fusies ».

In het kader der bepalingen betreffende het stelsel der meerwaarden beschikt art. 40 van het wetboek :

« Par. 1 : Winsten of baten als bedoeld in art. 31, 1° zijn volledig vrijgesteld :

1°

2° : In geval zij werden bekomen of vastgesteld ter gelegenheid van de inbreng, onder de voorwaarden die de Koning bepaalt, van één of meer bedrijfstakken in een bestaande of op te richten vennootschap, waarvan de maatschappelijke zetel of de voornaamste inrichting in België is gevestigd ; » ...

« § 2 : In de bij § 1, 1° en 2° bedoelde gevallen worden de ten name van de nieuwe belastingplichtige in aanmerking te nemen afschrijvingen, minderwaarden en meerwaarden op de door de vroegere belastingplichtige afgestane activa bepaald alsof deze laatste niet van eigenaar veranderd waren. »

Weliswaar spreekt artikel 31 uitsluitend over volledige en definitieve stopzetting van de exploitatie van een bedrijf, doch artikel 32 vult dit verder aan en bepaalt dat :

« De bepalingen van artikel 31 zijn mede van toepassing in geval van volledige en definitieve stopzetting van één of meer taken van de bedrijfsactiviteit gedurende de uitoefening van die activiteit. »

Het principe van deze vrijstelling is niet nieuw ; het kwam reeds voor in de meergenoemde wet van 15 juli 1959 onder artikel 2.

Uiteraard geschiedt de kwestieuze inbreng tijdens het bestaan der inbrengende vennootschap en heeft dus haar ontbinding niet tot gevolg. De fiscale vrijstelling slaat niet op de belastingen verschuldigd bij verdeling van het maatschappelijk vermogen, zoals in geval van ware fusie of opslorping. Beoogt worden de belastingen in verband met de winst (meerwaarden) door de inbrengende vennootschap behaald op de afgestane activa-bestanddelen. Deze winst is gelijk aan het verschil tussen de waarde van de ontvangens inbrengstaandelen en de boekwaarde (aanschaffingsprijs min de afschrijvingen) van de afgestane bestanddelen.

Er weze nog aangestipt dat wel degelijk alle activa in aanmerking komen ; dus ook de grondstoffen, producten en koopwaren (Art. 31 W.I.B.).

Wanneer enerzijds een belastingvrijstelling wordt toegestaan aan de inbrengende vennootschap, heeft deze vrijstelling anderzijds haar weerslag op de fiscale toe-

stand van de vennootschap die deze inbreng verkrijgt, meer bepaald wat de afschrijvingen of het resultaat bij tegeldemaking van de ingebrachte elementen betreft.

De voorwaarden van vrijstelling zijn bepaald in het Koninklijk Besluit van 26 april 1963, dat werd opgenomen in het algemeen Koninklijk Besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen. Het betreft de artikels 10 tot 13. Het is onmiddellijk duidelijk dat meerdere van deze bepalingen mutatis mutandis werden overgenomen van de bepalingen omtrent de fusies en opslorpingen.

A. De inbrengende vennootschap.

Artikel 10 van voornoemd K.B. van 4 maart 1965 luidt als volgt :

« Meerwaarden door belastingplichtigen, die onderworpen zijn aan de personenbelasting, de vennootschapsbelasting of de belasting der niet-verblijfhouders, bekomen of vastgesteld ter gelegenheid van de inbreng van één of meer takken van hun bedrijf of van hun bedrijfsactiviteit in een bestaande of op te richten vennootschap, waarvan de maatschappelijke zetel of de voornaamste inrichting in België is gelegen, zijn van die belastingen vrijgesteld op voorwaarde dat de inbreng uitsluitend wordt vergoed met aandelen of deelbewijzen in rechten in die vennootschap. »

Artikel 11 :

« Participaties en waarden in portefeuille zijn geen bedrijfstak ; zij worden slechts beschouwd als tot een bedrijfstak behorende wanneer zij normaal in de exploitatie van die bedrijfstak zijn opgenomen zonder er het hoofdbestanddeel van uit te maken. »

Onder tak van bedrijf wordt begrepen het geheel der elementen die in een afdeling van die onderneming belegd zijn, en technisch een onafhankelijke onderneming uitmaken, m.a.w. een geheel dat in staat is om door eigen middelen te werken. (Verslag Commissie van Financiën van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, document 216, zitting 1958-1959, nr. 3, blz. 6.) Prof J. Van Houtte geeft een voorbeeld : (Beginselen van het Belgisch Belastingrecht, deel I, Nr. 261) :

« N.V. « A », die tevens een spinnerij en een weverij exploiteert brengt het departement weverij in de N.V. « B ». De meerwaarde die blijkt uit de vergelding van de inbreng, vergeleken bij de inventariswaarde van het departement, wordt niet belast. »

Artikel 11 evenwel bepaalt uitdrukkelijk dat de participaties en de waarden in portefeuille op zich zelf geen tak van bedrijvigheid uitmaken. Bovendien kunnen deze activa-elementen niet beschouwd worden als deel uitmakend van een bedrijfstak, ten ware zij normaal geïntegreerd zijn in de uitbating van die welbepaalde bedrijfstak, t.t.z. wanneer de integratie een rechtstreeks gevolg is van deze uitbating, zonder dat het beheer ervan het essentiële ervan is. Vanzelfsprekend zijn discussies in feite hierover mogelijk.

Opdat de vrijstelling verworven zij, is het vereist dat het om een werkelijke inbreng gaat, en dus niet om een verkoop of ruiling. De overdracht moet verder uitsluitend vergoed worden in deelbewijzen in maatschappelijke rechten der inbreng-verkrijgende vennootschap, waarvan de maatschappelijke zetel of de voornaamste inrichting in België gelegen moet zijn. Of deze vennootschap op het ogenblik van de inbreng reeds bestaat of niet, en bij die gelegenheid wordt opgericht, is van geen belang.

In afdeling III, litt. a) werd betoogd dat de vrijstelling der meerwaarden, verworven door de vennootschap-aandeelhoudster van een opgeslorpte of gefusioneerde vennootschap ingevolge de ruiling van aandelen, ondergeschikt wordt gemaakt aan de voorwaarde van onaantastbaarheid van deze meerwaarde (art. 105 W.I.B.). Een dergelijke vereiste stelt zich hier niet zodat volledig belasting-vrij kan beschikt worden over de meerwaarden ingevolge inbreng van één of meer bedrijfstakken.

B. De inbreng-verkrijgende vennootschap.

Het reeds hoger aangehaalde artikel 40 § 2 van het Wetboek der Inkomstenbelastingen behandelt de fiscale toestand van de inbreng-verkrijgende vennootschap. Dit artikel heeft een zelfde draagwijdte als artikel 124 § 3 met betrekking tot de afschrijvingen, minderwaarden en meerwaarden op de activa bij de opslorpende of uit de fusie ontstane vennootschap ingebracht. Het volstaat dan ook dienaangaande te verwijzen naar de uiteenzetting onder afdeling II, litt. 1.

II. REGISTRATIERECHTEN

In het vorig hoofdstuk werd de fusie van vennootschappen bestudeerd zoals zij wordt geregeld in het Wetboek der Inkomstenbelastingen. Vanzelfsprekend is het van belang alle fiscale aspecten van de fusie samen te onderzoeken en met name dus ook de registratierechten die er op toepasselijk zijn.

Voorheen bestonden er twee indirecte belastingen ter zake :

1. Het registratierecht op de inbreng van goederen in vennootschappen met zetel in België. Het recht was verschuldigd op het totaal der inbrengen, zonder aftrek van de lasten, en bedroeg 1,60%.

2. Het zegelrecht op aandelen en deelbewijzen van Belgische vennootschappen. Het werd vastgesteld op 0,70% op basis van het statutair kapitaal van aandelenvennootschappen, en 0,35% voor P.V.B.A.'s. Dit zegelrecht werd echter afgeschaft vanaf 4 mei 1965, zodat het van geen belang meer is hierop nog verder in te gaan. De verdere bespreking beperkt zich derhalve tot de vigerende registratierechten.

Het registratierecht bij fusies en opslorpingen werd destijds geheven naar rato van 1,60% op de waarde van de goederen die door de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschap werden ingebracht. Herhaaldelijk werden in het verleden — zoals trouwens ook op het stuk der inkomstenbelastingen — inzake registratierechten tijdelijke gunstmaatregelen voorzien met het oog op het bevorderen van de samensmelting van ondernemingen. Door de wetten van 23 juli 1927, 2 juli 1930, 23 juli 1932 en het Koninklijk Besluit van 22 augustus 1934, werd het registratierecht verminderd. Deze maatregelen werden opgeheven op 1 juli 1936. De wet van 3 juli 1939 voerde andermaal een vermindering in, en een nieuwe wijziging werd doorgevoerd door de wet van 23 december 1958 : het gewoon recht van 1,60% werd geheven op het brutovoegen van de opgeslorpte vennootschappen.

Tenslotte heeft de wet van 14 april 1965 (Staatsblad van 24 april 1965), in voege getreden vanaf 4 mei 1965, ernstige wijzigingen aan het Wetboek der Registratierechten aangebracht, inzonderheid ook in de afdeling « Burgerlijke en Handelsvennootschappen ».

In het onderwerp hier besproken, zijn de volgende gewijzigde artikels van belang :

Art. 115 : « Aan een recht van 2,50% wordt onderworpen de inbreng van goederen in burgerlijke of handelsvennootschappen waarvan de zetel der werkelijke leiding in België gevestigd is, onverschillig of de inbreng bij de oprichting of naderhand plaats heeft.

Het recht wordt vereffend op het totaal bedrag van de inbrengen. »

Art. 117 : « §1 : Het bij artikel 115 bepaalde recht wordt met de helft verminderd :

1° In geval van fusie van vennootschappen, onverschillig of deze fusie door oprichting van een nieuwe vennootschap dan wel door opslorping plaats heeft, wat betreft de inbreng door de gefusioneerde of opgeslorpte vennootschappen, waarvan de zetel der werkelijke leiding gevestigd is op het grondgebied van een lid-staat van de Europese Economische Gemeenschap.

2° Voor de inbreng, in de vorm van splitsing van een vennootschap waarvan de zetel der werkelijke leiding op het grondgebied van een lid-staat van de Europese Economische Gemeenschap gevestigd is, door die vennootschap aan twee of meer nieuwe of reeds bestaande vennootschappen.

§2 : « Het artikel 115 bepaalde recht wordt eveneens met de helft verminderd, onder een vennootschap waarvan de zetel der werkelijke leiding op het grondgebied van een lid-staat van de Europese Economische Gemeenschap gevestigd is, van de goederen die één of meer van haar bedrijfstakken uitmaken. »

Het mag niet onopgemerkt voorbijgaan dat hier voor het eerst, hoewel nog op schuchtere wijze, de Europese gedachte positief wordt uitgewerkt in de nationale Belastingwetgeving, en aldus een gelijkschakeling wordt nagestreefd van het Belastingrecht in de lid-staten van de E.E.G.

De wet van 14 april 1965 is principieel ingegeven door de artikelen 3 en 67 van het Verdrag tot Oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, ondertekend te Rome op 25 maart 1957. Deze artikelen strekten ertoe geleidelijk alle belemmeringen op te heffen die de vrije omloop van kapitalen in de landen van de Gemeenschappelijke Markt zouden verhinderen. Om dit doel te bereiken is het noodzakelijk dat in verband met de akten tot oprichting van vennootschappen, de verschuldigde rechten zouden beperkt worden tot diegene van de staat waar de vennootschap effectief is gevestigd, en bovendien, dat een gelijkschakeling wordt verwezenlijkt van deze fiscale last in alle lid-staten. (F. Werdefroy, De gelijkschakeling in het raam van de E.E.G. van de belastingen op het samenbrengen van kapitalen, in : Tijdschrift voor notarissen, 1965, blz 113.)

In het kader van deze éénmaking was het nodig dat het oude recht van 1,60% verhoogd werd tot 2,50% op de inbrengen in Belgische vennootschappen met rechtspersoonlijkheid en dit ongeacht de aard van de ingebrachte goederen (roerend of onroerend) of de vorm van de vennootschappen. Aldus artikel 115.

Louter volledigheidshalve wordt nog vermeld dat de wet van 14 april 1965 heeft afgeschaft : vooreerst het zegelrecht van 0,70% op aandelen of obligaties van Bel-

gische vennootschappen. (0,35% voor P.V.B.A.) — ten tweede de evenredige registratierechten op de akten van verlenging van vennootschappen, te voren geheven op het netto-vermogen bestaande bij verlenging. Hiermede rekening houdend, kan niet worden beweerd dat de heffing van een registratierecht van 2,50% een ware verzwarende zou uitmaken, omdat vóór deze verhoging de volgende rechten verschuldigd waren ;

Bij oprichting :	Registratierecht	1,60 %
	Zegelrecht	0,70 %
	Samen :	2,30 %
Bij verlenging :	Registratierecht van	1,60 %
wat sloeg op het netto-vermogen op dat ogenblik ; zelfs aangenomen dat dit vermogen ondertussen niet was verhoogd, bekomt men na kapitalisatie :		0,42 %
Algemeen Totaal :		2,72 %

Wat de P.V.B.A.'s betreft :		
Bij oprichting :	Registratierecht	1,60 %
	Zegelrecht	0,35 %
	Samen :	1,95 %
Bij verlenging : na kapitalisatie :		0,42 %

Totaal :		2,37 %

Het verslag van de Senaatscommissie argumenteert hierbij nog dat er verder nog rekening dient gehouden te worden met het feit dat er geen belasting meer verschuldigd is op uitgifte van obligaties of bij wijziging van de statuten. Daarenboven is het nieuwe tarief ook bij fusies gunstiger dan voorheen. (Senaat, zittijd 1964 - 1965, Documenten, nr. 192, blz 15.)

Fusies of opslorpingen en splitsingen van vennootschappen.

Het reeds geciteerde artikel 117 herleidde het recht dat verschuldigd is bij fusies of splitsingen tot de helft van het tarief bepaald in artikel 115, namelijk tot 1,25% Het inbrengrecht werd inderdaad reeds gekweten bij de oprichting van de gefusioneerde, opgeslorpte of gesplitste vennootschap. In drie gevallen is dit gunstregime toepasselijk :

a) Fusie van vennootschappen

Bij de toepassing van het gunstregime bij fusie van vennootschappen, is het van geen belang of deze fusie verwezenlijkt wordt door oprichting van een nieuwe vennootschap waarin de gefusioneerde vennootschappen hun gans patrimonium inbrengen, of dat ze verwezenlijkt wordt door opslorping door één vennootschap van een andere die er haar ganse patrimonium inbrengt.

Deze vermindering is niet alleen verworven bij fusie van Belgische vennootschappen, doch evenzeer bij fusie van vennootschappen waarvan de zetel der werkelijke leiding zich bevindt op het grondgebied van één der lidstaten van de E.E.G. Vanzelfsprekend worden hier alleen de inbrengen behandeld voor zover zij geschieden in een Belgische vennootschap, vermits anders de Belgische administratie van de Registratierechten niet kan optreden.

Het recht wordt op 2,50 % geheven, wanneer een vennootschap, waarvan de zetel der werkelijke leiding niet gevestigd is op het grondgebied van een lidstaat van de E.E.G., door een Belgische vennootschap wordt opgeslorpt.

Bij deze beschouwingen weze opgemerkt, dat de bepalingen van het Wetboek der Registratierechten geen enkele afbreuk doen aan de gemeenrechtelijke principes betreffende de fusies van vennootschappen. Het hierboven besproken gunstregime voor fusies en opslorpingen is dus maar toepasselijk voor zover die samensmelting van vennootschappen geschieden overeenkomstig de ter zake geldende voorschriften van het Handelsrecht. In het vorig hoofdstuk stipten wij reeds aan dat geen expliciete wettelijke bepalingen de samensmelting van vennootschappen regelen. Hiervoor dient verwezen naar de vigerende rechtspraak en rechtsleer. Het Wetboek der Inkomstenbelastingen bespreekt enige toestanden die analoog zijn met de fusies, maar dit is niet het geval met het Wetboek der Registratierechten.

In de Algemene Praktische Rechtsverzameling (trefwoord Registratierechten, nrs 1060 en 1063) werden reeds enkele typische beslissingen en vonnissen ter zake verzameld, zoals onder meer :

— De akte, die vaststelt dat een vennootschap eigenares is van al de aandelen van een andere vennootschap, en zodoende eigenares is geworden van al de goederen van deze vennootschap, is geen fusie. De verkrijging der onroerende goederen wordt belast volgens het artikel 129 of 130.

— In deze verzamelingen van beslissingen wordt verder nog gewezen op enkele beslissingen waar de door artikel 117 geregelde heffing toepasselijk wordt verklaard op de fusie van een vennootschap in vereffening met een andere vennootschap, en dit onverschillig of die vennootschap ontbonden wordt en in vereffening wordt gesteld door het verstrijken van de termijn waarvoor ze was opgericht, of met het oog op de opslorping. Dit mag wel verwondering baren. Immers, zo het normaal gemeenrechtelijk systeem van de fusies principiëel toepasselijk is op de bewerkingen van het registratierecht, aanvaardt men dus toch deze afwijking in het voordeel van de betrokken onderneming. In het vennootschapsrecht is dit immers geen geldige fusie :

« Si la société absorbée était déjà dissoute par l'arrivée de son terme, l'apport de son avoir social à une autre société serait une simple opération de liquidation, prévue expressément par l'article 182, et non une fusion. » (J. Van Ryn, Principes de droit commercial, I, nr. 852.)

Het Wetboek der Inkomstenbelastingen stelt, onder bepaalde voorwaarden, (artikel 124, §1, 3°) dit geval uitdrukkelijk met een fusie gelijk. Doch in het Wetboek der Registratierechten is een bepaling dienaangaande niet voorhanden. Toch stelt men dus vast dat de aangehaalde beslissingen van de Administratie der Registratierechten (Rec. Gén. nr. 17. 114 blz 289 ; - Besl. 31 januari 1959, R.J. art. 117 ; nr 4, - Rec. Gén. nr 20.072, nr. 27) het gunstregime in dergelijke gevallen wel toelaat.

— Evenzo is het gunstregime van art. 117 toch toepasselijk wanneer vennootschappen van verschillende aard, doel of voorwerp (zie A.P.R. loc. cit.), of wanneer buitenlandse vennootschappen door Belgische vennootschappen worden opgeslorpt (A.P.R., loc. cit.).

— In een recente beslissing van de Administratie der Registratie (Rec. Gén. nr 20.845 van april 1965) wordt niet als een fusie aanzien de samensmelting van twee vennootschappen die beiden voordien niet bestonden. Er is sprake van oprichting van een gans nieuwe vennootschap, zo een vennootschap wordt opgericht met het vermogen van een ontbonden vennootschap. Doordat laatgenoemde ontbonden wordt, kan er niet beweerd worden dat haar kapitaal verhoogd werd.

b) Splitsing van een vennootschap

In het geval van inbreng, onder de vorm van splitsing van een vennootschap waarvan de zetel der werkelijke

leiding op het grondgebied van een lid-staat van de E.E.G. is gevestigd, door die vennootschap aan twee of meer vennootschappen is de vermindering van het recht volgens art. 117 eveneens verworven.

Dergelijke splitsing wordt gekenmerkt door het volledige verdwijnen van de gesplitste vennootschap, en onderscheidt zich aldus van de inbreng van een bedrijfstak.

Men noteer wel dat het Wetboek van Inkomstenbelastingen de splitsing van vennootschappen niet behandelt, waaruit kan afgeleid worden dat inzake inkomstenbelastingen de splitsing als een vorm van vereffening moet worden aanzien.

c) Inbreng van bedrijfstakken

De vermindering tot de helft van het recht is van toepassing op de inbreng door een vennootschap, waarvan de zetel der werkelijke leiding op het grondgebied van één der lid-staten van de E.E.G. gevestigd is, van de goederen die één of meerdere van haar bedrijfstakken uitmaken. Weerom moet vanzelfsprekend de inbreng geschieden in een Belgische Vennootschap.

Het Koninklijk Besluit van 20 april 1965 (Staatsblad van 24 april 1965) vermeldt de voorwaarden waaraan dit gunstregime gebonden is :

1. De inbreng moet vooreerst het geheel van de goederen omvatten die door de inbrengende vennootschap worden aangewend tot één of meer afdelingen van haar onderneming, die uit technisch oogpunt ieder een onafhankelijke uitbatingsetel vormen.

2. De inbreng mag uitsluitend vergoed worden door aandelen of deelbewijzen in de rechten van de inbreng-verkrijgende vennootschap, eventueel na aftrek van de sommen die bij de inbreng door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn en die betrekking hebben op de ingebrachte bedrijfstakken. Er wordt bovendien gespecificeerd dat *niet* beschouwd wordt als een afdeling van de onderneming, het beheer van de participaties en waarden in portefeuille. Deze participaties worden slechts beschouwd als behorende tot een bedrijfstak, wanneer zij normaal in de exploitatie van deze tak van de bedrijvigheid zijn geïntegreerd.

3. De vervulling van de twee eerste voorwaarden moet worden bevestigd in hetzij de akte van de inbreng, hetzij onderaan deze akte in een verklaring (of in een bijgevoegd schrijven). Deze verklaring moet vóór de registratie door de partijen zelf of in hun naam door de notaris ondertekend worden. Bij gebreke van deze bevestiging zal, behoudens latere teruggave, de akte tegen het gewoon recht worden geregistreerd. In dit kader kan terloops nog worden aangestipt dat in de twee eerste voorwaarden, identieke begrippen worden vastgelegd als diegene die aan de basis liggen van de vrijstelling voorzien in het Wetboek der Inkomstenbelastingen betreffende de inbreng van één of meerdere bedrijfstakken. Wij verwijzen hiervoor naar onze vorige uiteenzetting.

Grondslag van het recht op de inbreng.

De belastbare grondslag waarop het recht van inbreng wordt vereffend wordt aangeduid in artikel 115, 2° lid. Het is het totaal bedrag der inbrengen.

Deze bepaling wordt nader geïnterpreteerd door artikel 119, eveneens gewijzigd door de wet van 14 april 1965 : « In de gevallen bedoeld in de artikelen 115, 117 en 118 wordt de belastbare grondslag vastgesteld met inachtneming van de waarde der als vergelding van de inbrengen toegekende maatschappelijke rechten, zonder

dat hij nochtans minder mag bedragen dan de verkoopwaarde van de goederen onder aftrek van de lasten die de vennootschap op zich neemt boven de toekenning van de maatschappelijke rechten. »

De belastbare grondslag, niet alleen van het gewone recht van 2,50 % maar ook van het verminderde recht van 1,25 %, wordt derhalve vastgesteld in functie van de werkelijke waarde der maatschappelijke rechten toegekend als vergelding van de inbrengen. Afwijkend van de vroeger geldende bepalingen, wordt dit recht nu slechts geheven op de *netto*-waarde van de inbrengen, m.a.w. in de mate dat deze inbrengen door maatschappelijke rechten worden vergoed.

Er is evenwel een minimumwaarde voorzien. In geen geval mag de belastbare grondslag *minder* bedragen dan de verkoopwaarde van de ingebrachte — roerende of onroerende — goederen, onder aftrek van de lasten die de vennootschap op zich neemt boven de toekenning van de maatschappelijke rechten.

Een bijzonder geval kan zich voordoen wanneer de opslorpnde vennootschap op het ogenblik van de opslorping, een zeker aantal aandelen of deelbewijzen van de opgeslorpte vennootschap in haar bezit heeft, aandelen die trouwens zoals de andere, worden vernietigd. Een recent vonnis van de Burgerlijke Rechtbank van Brussel, van 2 februari 1966, (Algemeen Fiscaal Tijdschrift 1965-66, blz. 353), bevestigde nogmaals het standpunt van de Administratie der Registratie, volgens hetwelk de bedoelde aandelen in de inbreng begrepen zijn, vermits de vernietiging van die aandelen het gevolg is van de fusie en geen wijziging meebrengt aan het voorwerp van de inbreng.

Het ganse vermogen van de opgeslorpte vennootschap maakt dus de belastbare grondslag uit, daarin begrepen het deel overeenstemmend met de vernietigde aandelen. Het algemeen principe van de belastbare grondslag wordt dus consequent gevolgd.

Dezelfde oplossing wordt gegeven in het omgekeerde geval : de opgeslorpte vennootschap bezat aandelen of deelbewijzen van de opslorpnde vennootschap. (Algemene Practische Rechtsverzameling, Trefwoord : Registratierechten ; n° 1064.)

Bezwarende of gemengde inbreng.

Als vergelding voor de ingebrachte goederen ontvangt de inbrengende vennootschap maatschappelijke rechten in de nieuwe of opslorpnde vennootschap. Het kan echter eveneens gebeuren dat aan de inbrengende vennootschap bovendien nog opleggen, obligaties of andere voordelen worden toegekend, of dat een deel der schulden wordt overgenomen. In deze gevallen spreekt men van « bezwarende » of « gemengde » inbreng : naast vergelding in maatschappelijke rechten (want dat blijft vereist) worden aan de inbrengende vennootschap nog voordelen gegeven die niet aan het risico van de vennootschap onderworpen zijn. Artikel 120 behandelt dit geval als volgt :

« Wanneer een inbreng in vennootschap gedeeltelijk vergolden wordt anders dan bij toekenning van maatschappelijke rechten, wordt de overeenkomst, naarmate van deze vergelding, onderworpen aan de rechten zoals ze in dit hoofdstuk vastgesteld zijn voor de overeenkomsten onder bezwarende titel die goederen van dezelfde aard tot voorwerp hebben. . . . »

Luidens deze gewijzigde tekst wordt derhalve — in principe — de bezwarende of gemengde inbreng slechts als een inbreng aangezien (met een recht van 2,50 %) in die mate dat er vergelding is met maatschappelijke rechten. Voor het overige is het een verkoop, ruil, verhuur of dergelijke zodat dit gedeelte van de verrichting

naar eigen aard zal worden belast (zwaarder), hetzij met registratierechten hetzij met het zegel gelijkgestelde rechten of andere.

De Memorie van Toelichting bij de wet van 14 april 1965 geeft volgend voorbeeld :

Inbreng door vennootschap A in vennootschap B :	
onroerende goederen in België	2.000.000
kliënteel	500.000
koopwaren	1.000.000
handelsschuldvorderingen	500.000

totaal actief	4.000.000

De vergelding van deze inbreng geschiedt door maatschappelijke rechten ten belope van 2.000.000 en door overname van schulden ten belope van 2.000.000. Het verschuldigd recht op de inbreng bedraagt 2,50 % op 2.000.000.

Het overige wordt belast door andere indirecte belastingen, of helemaal niet (kliënteel, schuldvorderingen).

Het artikel 120 voorziet echter op deze regeling enkele uitzonderingen :

« Dit artikel is evenwel niet toepasselijk :

1. Zo de inbreng bij wijze van fusie, splitsing of anderszins de universaliteit der goederen van een vennootschap tot voorwerp heeft, naarmate van de sommen die op dat tijdstip door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn ;

2. Voor de inbrengen van bedrijfstakken zoals bedoeld in artikel 117 § 2, naarmate van de sommen die bij de inbreng door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn en die betrekking hebben op de ingebrachte bedrijfstakken ; »

Wanneer derhalve de gedane inbreng bij wijze van een fusie onder welke vorm ook, bij wijze van een splitsing, of hoe anders ook (« anderszins »), de universaliteit der goederen van een vennootschap tot voorwerp heeft, dan is er geen recht verschuldigd op de sommen die door de inbrengende vennootschap op dat ogenblik reeds verschuldigd waren.

Men noteert wel dat hier dus niet bedoeld werden de schulden die ontstaan ter gelegenheid van de inbreng, of die later ontstaan. Het is verder van geen belang waar zich de zetel van de inbrengende vennootschap bevindt.

Evenzo is er geen recht eisbaar bij de inbreng van bedrijfstakken door een vennootschap waarvan de zetel der werkelijke leiding gevestigd is op het grondgebied van een lid-staat van de E.E.G., op de sommen die op het tijdstip van de inbreng door de inbrengende vennootschap verschuldigd zijn en die betrekking hebben op die ingebrachte bedrijfstakken.

In het hoger aangehaalde voorbeeld wordt het verschuldigde recht bij opslorping van vennootschap A door vennootschap B : 2.000.000 aan 1,25 %. In de veronderstelling dat door de administratie van de Registratie wordt vastgesteld dat de ingebrachte onroerende goederen een waarde hebben van 2.500.000 fr. is er een aanvullend recht verschuldigd van 500.000 aan 1,25 % wegens deze meerwaarden.

Ten slotte weze de aandacht gevestigd op de term « anderszins » van artikel 120. Niet enkel bij fusie of splitsing, maar telkens wanneer de inbreng de volledige universaliteit der goederen van een vennootschap begrijpt, is er geen recht verschuldigd. Hier worden die gevallen bedoeld die handelsrechtelijk geen eigenlijke fusie uitmaken (zie hoger) zoals in de gevallen bij inbreng van het ganse vermogen aan een nieuwe vennootschap, of bij de inbreng ten gevolge van ontbinding door

verloop van duur voor dewelke de vennootschap was opgericht. Het was inderdaad volgens het gemeen recht vereist dat met de bedoeling tot fusioneren ontbonden was, om van het gunstregime der fusies te genieten.

Inbreng in vreemde vennootschappen.

De ganse bovenstaande uiteenzetting had alleen betrekking op inbrengen welke geschieden in Belgische vennootschappen, waarvan de zetel der werkelijke leiding zich bevindt in België. Dit is inderdaad het normale domein waar de Belgische Administratie der Registratie bevoegd voor is. Enkele bijzondere punten dienen echter vermeld.

Men noteert vooreerst dat de akten van oprichting en van kapitaalsverhoging van vreemde vennootschappen in beginsel hier eveneens dienen geregistreerd tegen betaling van een algemeen vast recht, wanneer die vennootschap enige activiteit hier uitoefent.

Verder bepaalt artikel 118 van het Wetboek der Registratierechten betreffende onroerende goederen in België gelegen :

« Aan een recht van 2,50 % wordt onderworpen de inbreng van eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen in burgerlijke of handelsvennootschappen waarvan de zetel der werkelijke leiding zich in het buitenland bevindt. »

Er wordt dus geen onderscheid gemaakt naargelang de zetel dezer buitenlandse vennootschap al dan niet op het grondgebied van één der lid-staten van de E. E. G. gevestigd is. Het recht blijft blijft daarenboven eisbaar tegen het gewone tarief 2,50 %, ook wanneer dergelijke inbreng geschiedt bij wijze van fusie of splitsing, of bij wijze van enige andere inbreng van de universaliteit van de goederen van een vennootschap.

Betreffende de onroerende goederen is nochtans bij bezwarende of gemengde inbreng, op grond van het reeds geciteerde artikel 120, in de gevallen waar de universaliteit der goederen wordt ingebracht bij wijze van fusie, splitsing of anderszins, geen enkel recht eisbaar op de sommen die door de vennootschap verschuldigd zijn.

Een voorbeeld kan de toestand verduidelijken :

Opslorping door een vreemde vennootschap A van een Belgische vennootschap B : De inbreng van de Belgische vennootschap omvat

— onroerende goederen in België gelegen :	2.000.000
— andere goederen :	6.000.000
Totaal actief :	8.000.000

De inbreng wordt vergoed door toekenning van aandelen van de vreemde vennootschap A voor een waarde van 2.000.000 en door overname van schulden die 4.000.000 bedragen. Er wordt door het Bestuur der Registratie aangenomen dat dit passief evenredig de elementen van het actief bezwaart (Aanschrijving d.d. 12 april 1965, n° 19, gepubliceerd in het Tijdschrift voor Notarissen, mei 1965, blz. 131-143). Het recht van 2,50 % is dus verschuldigd op een waarde van: 2.000.000 verminderd met 4.000.000 vermenigvuldigd met 2/8. (2.000.000 — 4.000.000 × 2)

8

Ten slotte weze nog het geval der inbrengen van bedrijfstakken vermeld. De nieuwe wetgeving voorziet geen bijzondere maatregelen voor de inbreng door een Belgische vennootschap in een vreemde vennootschap van onroerende goederen die in België zijn gelegen, die een bedrijfstak van die vennootschap uitmaken. De normale registratierechten zijn dus verschuldigd, namelijk 11 % voor zover de inbreng van die onroerende goederen vergoed wordt door overname van schulden of het toekennen van andere voordelen aan de inbrengende

vennootschap, en 2,50 % op het overige van de ingebrachte onroerende goederen.

Appendix.

Louter volledigheidshalve wordt de aandacht gevestigd op de wet van 12 april 1965, die eveneens een wijziging inhield van het Wetboek der Registratierechten betreffende de fusies van vennootschappen en de inbreng in vennootschappen. Deze wet had echter slechts een tijdelijk karakter. Zij kwam in werking op 7 mei 1965 en was enkel van toepassing op akten die verleden waren uiterlijk op 30 juni 1966, zodat zij nu geen toepassing meer vindt.

Deze tijdelijke wetgeving strekte er toe het tarief der registratierechten te verminderen in gevallen van fusies

of opslorpingen van vennootschappen waarvan de wezenlijke bedrijvigheid en het maatschappelijk doel bestond in het beheer van waarden in portefeuille, mits de participaties in andere vennootschappen een minimum beleggingswaarde hadden.

De zogenaamde Holdingmaatschappijen werden dus bedoeld. De wetgever wilde de samensmelting van deze vennootschappen vereenvoudigen en de fiskale last der inkomstenbelastingen inzake dividenden en andere winsten uitgekeerd door de vennootschappen verminderen. Deze vermindering was inderdaad geboden vermits de fiskale hervorming der inkomstenbelastingen (20 november 1962) een aanzienlijke verzwaring had teweeg gebracht.

Paul DUMEZ,
Advokaat te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE.

1e Kamer. — 15 december 1966.

Voorzitter-verslaggever: M. Louveaux.

Advokaat-generaal: M. Mahaux.

Advokaat: Mr. Simont

1. **Huwelijksvermogensstelsels.** — Gemeenschap beperkt tot de aanwinsten. — Inbrengst van een eigen goed door de vrouw. — Geldsom in vreemde munt. — Omzetting in Belgische munt. — Ontbinding van de gemeenschap. — Afstand door de vrouw. — Terugneming van inbrengst.
2. **Gemeenschap.** — Afstand door de vrouw. — Kosten der vereffening.

1. Partijen waren gehuwd onder het stelsel van gemeenschap beperkt tot de aanwinsten en de vrouw had als eigen goed 100.000 Franse frank ingebracht, bedrag dat de man dadelijk na de huwelijksvoltrekking had omgewisseld voor 200.000 Belgische frank. Na ontbinding van de gemeenschap deed de vrouw afstand van de gemeenschap en wilde haar inbrengsten terugnemen. Het bestreden arrest kende haar voor voornoemde inbrengst 200.000 Belgische frank toe.

In het stelsel van de gemeenschap, zelfs tot de aanwinsten beperkt, vallen de inbrengsten van verbruikbare goederen in de gemeenschap en deze draagt er de risico's van.

Ten gevolge van haar afstand van de gemeenschap heeft de vrouw, krachtens het gekozen huwelijksstelsel en krachtens het beding, waarbij zij haar inbrengsten vrij van elke schuld en last zal mogen terugnemen, een schuldvordering waarvan het voorwerp is de waarde van de ingebrachte goederen, in de staat waarin ze verkeerden op het ogenblik dat ze in de gemeenschap vielen.

Wanneer de inbreng in een numeriek bepaalde geldsom bestaat, is er geen grond aanwezig tot schatting, daar de schuldvordering van terugneming tot voorwerp heeft, zelfs in geval van monetaire schommelingen, een geldsom die op haar nominaal bedrag is bepaald, met inachtneming, indien het buitenlandse deviezen betreft, van de op het ogenblik van de inbreng van de geldsom in de gemeenschap geldende wisselkoers.

2. Volgens art. 1482 B.W. zijn de kosten van vereffening in de schulden van de gemeenschap begrepen. Naar luid

van art. 1494 B.W. is de vrouw die afstand doet, bevrijd van elke verplichting om bij te dragen in die schulden. Het bestreden arrest heeft derhalve terecht de man in de kosten van de vereffening veroordeeld.

Delval t./ Fournier.

Gelet op het bestreden arrest, op 8 april 1964 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Belgische Grondwet, 1134, 1317, 1318, 1319, 1320, en 1322 van het Belgisch B.W., doordat uitspraak doende over tegenspraken van eiser op de staat der werkzaamheden van rekening vereffening en verdeling van de goederen en waarden behorende tot de gemeenschap die bestaan heeft tussen eiser en verweerster en ontbonden is ten gevolge van de in het voordeel van verweerster uitgesproken scheiding van tafel en bed en goederen, welke staat van vereffening opgemaakt is door de notarissen Genin en Bouquelle, het bestreden arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis die beide tegenspraken ongegrond verklaart en bijgevolg beslist, enerzijds, dat het recht van terugneming van verweerster uit hoofde van haar inbreng, op het ogenblik van de huwelijksvoltrekking, van een bedrag van 100.000 Franse frank, in strijd met de bewering van eiser, op een bedrag van 200.000 Belgische frank slaat en, anderzijds, dat verweerster geen bedrag van 159.000 Belgische frank aan eiser verschuldigd is, en ten slotte voornoemde staat van vereffening homologeert, terwijl eerste onderdeel, het huwelijk tussen eiser en verweerster te Lesquielles-St-Germain (Frankrijk) is voltrokken en zij, volgens hun huwelijkscontract verleden voor notaris Debadier met verblijfplaats te Guise (Aisne - Frankrijk), « het stelsel van de gemeenschap van goederen tot de aanwinsten beperkt zoals het bij het Frans Burgerlijk Wetboek is geregeld » hebben aangenomen, en evenwel noch het arrest noch het beroepen vonnis dat het bevestigt, de minste bijzonderheid of aanwijzing bevatten betreffende de wet die toepasselijk is op de vereffening van het huwelijksgoederenrecht van partijen en die de rechters in feitelijke aanleg hebben toegepast, zodat het niet mogelijk is uit te maken of laatstgenoemden de Belgische of de Franse wet hebben toegepast, en dus de wettelijkheid van het beschikkende gedeelte van het arrest na te gaan (schending van de in het middel aangeduid artikel 97 van de Belgische Grondwet), terwijl, tweede onderdeel, voor zoveel het arrest zou moeten uitgelegd worden dat het heeft beslist dat de ver-

effening van het huwelijksgoederenrecht van partijen bij de Belgische wet geregeld was en dientengevolge de Belgische wet op het geschil zou hebben toegepast, het van het huwelijkscontract van partijen een interpretatie zou hebben gegeven die onverenigbaar is met zijn bewoordingen en, bijgevolg, de bewijskracht ervan en zijn bindende kracht zou hebben miskend, daar artikel 1 van het huwelijkscontract bepaalt dat eiser en verweerster het stelsel van de gemeenschap van goederen tot aanwinsten beperkt aannemen « zoals bij het Frans Burgerlijk Wetboek is geregeld » (schending van alle in het middel aangeduide bepalingen) ;

Overwegende dat de bepalingen van het Belgisch Burgerlijk Wetboek en van het Frans Burgerlijk Wetboek, waarvan de schending in het tweede middel wordt ingeroepen, in volkomen eensluidende bewoordingen zijn opgesteld en dezelfde interpretatie meebrengen, zodat het middel wegens het ontbreken van belang niet gegrond is ;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikels 587, 1096, 1134, 1315, 1317, 1319, 1320, 1322, 1387, 1394, 1395, 1433, 1434, 1435, 1453, 1470, 1471, 172, 1773, 1492, 1493, 1494, 1497, 1498, 1514, 1595, 1895, 1997 van het Belgisch B.W., van artikel 3 van de wet van 30 december 1885 tot goedkeuring van de te Parijs gesloten overeenkomst van 6 november 1885, betreffende de munt, van de wet van 5 juni 1832, van de artikels 1 van de wet van 29 april 1935, 1 tot 9 van de besluitwet van 1 mei 1944, 1, 2 en 3 van het besluit nummer 6, van 1 mei 1944 van de in raad vergaderde ministers, 97 van de Belgische Grondwet, 587 (zowel in zijn oorspronkelijke tekst als gewijzigd bij de wet nummer 60 464 van 17 mei 1960), 1096, 1315, 1317, 1319, 1320, 1322, 1387, 1394, 1395, 1433, 1434, 1435, 1453, 1470, 1471, 1472, 1473, 1492, 1493, 1494, 1495, 1497, 1498, 1514, 1515, 1595, 1895, 1897 van het Frans Burgerlijk Wetboek, van de Franse verordening nummer 58-1341 van 27 december 1958 en van het Frans decreet nummer 59-1450 van 22 september 1959, doordat uitspraak doende over de eerste tegenspraak van eiser op de staat der werkzaamheden van rekening, vereffening en verdeling van de goederen en waarden behorende tot de gemeenschap die bestaan heeft tussen eiser en verweerster en ontbonden is ten gevolge van de in het voordeel van verweerster uitgesproken scheiding van tafel en bed en goederen, welke staat van vereffening door de notarissen Genin en Bouquellie opge maakt is, die tegenspraak ongegrond verklaart en bijgevolg beslist dat het recht van terugnemning van verweerster uit hoofde van haar inbreng, op het ogenblik van de huwelijksvoltrekking, van een bedrag van 100.000 Franse frank, in strijd met de bewering van eiser, op een bedrag van 200.000 Belgische frank slaat, op grond « dat de staat van vereffening uiteenzet dat, volgens de bekentenis zelf van eiser in hoger beroep (thans eiser), de inbreng van 100.000 Franse frank dadelijk in Belgische franken is omgezet en 200.000 frank van deze munt heeft opgebracht ; dat deze staat dientengevolge aanvaardt dat gedaagde in hoger beroep (thans verweerster) een terugnemning in penningen uitoefent voor een bedrag van 200.000 Belgische frank ; dat eiser in hoger beroep vordert dat zou worden verklaard dat het door hem verschuldigde bedrag slechts 100.000 Franse frank bedraagt, betaalbaar in Belgische franken tegen de koers van de dag van de ontbinding van de gemeenschap van aanwinsten ; dat hij, zonder het preciseren, klaarblijkelijk naar de oude Franse frank verwijst, wat het bedrag van zijn schuld op ongeveer 10.500 Belgische frank zou brengen ; dat hij hierop steunt dat hij als schuldenaar van een geldsom, welke een verbruikbare zaak is die hij mocht gebruiken, slechts gehouden is de gelijke waarde van die zaak terug te geven, ten deze de 100.000 Franse frank ; dat het beding waarbij de inbreng vrij en onbelast mag worden teruggenomen de begunstigde ervan het recht moet verzekeren de inbreng terug te krij-

gen zoals deze was op de dag waarop hij werd gedaan ; dat indien deze inbreng bestond in verbruikbare zaken, de waarde ervan, die zij hadden op het ogenblik dat de gemeenschap ze heeft ontvangen, moet kunnen worden teruggenomen ; dat ten deze de 100.000 Franse frank dadelijk in Belgische franken zijn omgezet en de echtgenoten zich trouwens terstond in België hadden gevestigd waar eiser in hoger beroep zijn woonplaats en de zetel van zijn beroepswerkzaamheden had ; dat tegen de wisselkoers van dit tijdstip er voor de de gemeenschap een verrijking van 200.000 Belgische frank is uit voortgekomen, waarvoor eiser in hoger beroep is blijven instaan ; dat eiser in hoger beroep trouwens, in een door hem op 25 juli ondertekende verklaring, niet alleen uitdrukkelijk de belegging, dadelijk na het huwelijk, van de 100.000 Franse frank in Belgische frank heeft erkend, maar ook het door deze belegging opgebrachte bedrag van 200.000 frank, met dit gevolg dat « de deswege door mijn echtgenote uit te oefenen terugnemingen in hoofdsom die 200.000 Belgische frank bedragen welke terugnemingen zij zal mogen laten gelden bij gelegenheid van de ontbinding van de gemeenschap die zij bij de eis tot scheiding van tafel en bed en van goederen vervolgt... ; dat het geenszins bewezen is dat deze erkenning eiser in hoger beroep door geweld of door bedrog zou zijn afgedwongen ; dat de brief die hij op 28 juli 1951 de raadsman van gedaagde in hoger beroep heeft toegezonden, integendeel aantoonde dat zijn verklaring ten volle overwogen is ; dat eiser in hoger beroep, door de maat van de verrijking ten gevolge van de inbreng door gedaagde in hoger beroep in de gemeenschap te erkennen, en, bijgevolg, de omvang van de terugnemning waarop de echtgenote gerechtigd is, noch een rechtsdwaling heeft begaan, noch een beding heeft gemaakt waarbij de beschikkingen van het huwelijkscontract worden veranderd ; dat eiser in hoger beroep, door de omvang van het recht van terugnemning te bepalen, waarvan hij het beginsel niet betwistte, evenmin een gift heeft kunnen doen, die hij subsidiair verklaart te herroepen ; dat de rechtbank dus terecht die eerste tegenspraak heeft verworpen ; dat de terugnemning van gedaagde in hoger beroep in de staat van vereffening moet gehandhaafd blijven, voor haar waarde van 200.000 Belgische frank, welke bedrag door de erkenning van eiser in hoger beroep bepaald is », terwijl, *eerste onderdeel*, zowel wanneer de echtgenoten onder het stelsel van de gemeenschap tot de aanwinsten beperkt gehuwd zijn als wanneer hun huwelijkscontract een beding bevat waarbij de vrouw, die afstand doet van de gemeenschap, haar inbreng vrij en onbelast mag terugnemen, de vrouw die afstand doet van de gemeenschap het recht heeft, op het ogenblik van de ontbinding van de gemeenschap, uit hoofde van een inbreng bestaande uit verbruikbare goederen, een gelijke hoeveelheid zaken van dezelfde hoedanigheid en waarde of de geschatte waarde op het tijdstip van de ontbinding van de gemeenschap terug te nemen en, uit hoofde van de inbreng van een bepaalde geldsom, het aantal franken dat dit bedrag omvat, in de munt waarin de inbreng werd gedaan, welke ook de schommelingen van deze munt mogen zijn en derhalve verweerster, op grond van haar inbreng, bij het voltrekken van het huwelijk, van een bedrag van 100.000 Franse frank, schuldeiseres was van eiser en van de gemeenschap voor een bedrag van 100.000 Franse frank en haar schuldvordering numeriek was bepaald en op haar nominaal bedrag bepaald bleef, terwijl eiser aldus wettelijk slechts kon worden veroordeeld om aan verweerster, uit hoofde van voornoemde inbreng van 100.000 Franse frank, een bedrag van 100.000 Franse frank te betalen of, althans, wegens het verbod aan de Belgische rechtbanken opgelegd om een veroordeling uit te spreken in een andere dan Belgische munt, de tegenwaarde van die 100.000 Franse frank op het ogenblik van de betaling of, eventueel, van de ontbinding van de gemeenschap en in elk geval niet op het ogenblik van de

inbreng, zodat nu het arrest verklaart dat eiser aan verweerster, wegens haar inbreng van een bedrag van 100.000 Franse frank, een bedrag 200.000 Belgische Frank verschuldigd is op grond dat « het beding waarbij de inbreng vrij en onbelast mag worden teruggenomen de begunstigde ervan het recht moet verzekeren de inbreng terug te krijgen zoals deze was de dag waarop hij werd gedaan ; dat indien deze inbreng bestond in verbruikbare zaken, de waarde ervan, die zij hadden op het ogenblik dat de gemeenschap ze heeft ontvangen, moet kunnen worden teruggenomen ; dat ten deze de 100.000 Franse frank dadelijk in Belgische franken zijn omgezet en de echtgenoten zich trouwens terstond in België hadden gevestigd waar eiser in hoger beroep zijn woonplaats en de zetel van zijn beroepswerkzaamheden had ; dat tegen de wisselkoers van het tijdstip er voor de gemeenschap een verrijking van 200.000 Belgische frank is uit voortgekomen, waarvoor eiser in hoger beroep is blijven instaan, het, voor zover het de Belgische wet op het geschil toepast, alle in het middel aangeduide Belgische wetsbepalingen schendt, met uitzondering evenwel van de artikelen 1096, 1315, 1433, 1434, 1435 en 1595 van het Belgisch B.W. en, voor zover het de Franse wet op de betwisting zou toepassen, artikel 97 van de Belgische Grondwet en alle in het middel aangeduide bepalingen van de Franse wetgeving miskent, met uitzondering van de artikelen 1096, 1315, 1434, 1435 en 1595 van het Frans Burgerlijk Wetboek, terwijl, *tweede onderdeel*, de belegging of de wederbelegging bestaat in de verkrijging, tot plaatsing van penningen die oorspronkelijk eigen zijn en wegens het oneigenlijk vruchtgebruik van de gemeenschappelijke massa onvolkomen eigen zijn geworden, van niet-verbruikbare roerende of onroerende goederen, die een volkomen eigen goed kunnen vormen en van dien aard dat zij, op een duurzame wijze, het karakter van eigen goed kunnen opleveren en derhalve een bepaalde geldsom, in een bepaalde munt, juridisch geen belegging of wederbelegging kan zijn van een andere geldsom in een andere munt, zodat het arrest, in zover het eiser veroordeelt tot betaling aan verweerster van een bedrag van 200.000 Belgische frank uit hoofde van de terugnemings bij de ontbinding van de gemeenschap, van een inbreng van 100.000 Franse frank die zij op het ogenblik van de huwelijksvoltrekking heeft gedaan, op grond dat eiser trouwens, in een door hem op 25 juli 1951 ondertekende verklaring, niet alleen uitdrukkelijk de belegging, dadelijk na het huwelijk, van de 100.000 Franse frank in Belgische franken heeft erkend, maar ook het door deze belegging opgebrachte bedrag van 200.000 frank, met dit gevolg dat de deswege door zijn echtgenote uit te oefenen terugnemingen in hoofdsom die 200.000 Belgische frank bedragen, welke terugnemingen zij zal mogen laten gelden bij gelegenheid van de ontbinding van tafel en bed en van goederen vervolgt, het de wettelijke begrippen van belegging en wederbelegging miskent (schending van de artikelen 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Belgisch B.W., met uitzondering van de artikel 587, 1096, 1315, 1895 en 1897, voor zover de bestreden beslissing de Belgische wet toepast en, voor zover zij de Franse wet zou toepassen, van de artikelen 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Frans Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de artikelen 587, 1096, 1315, 1895 en 1897), terwijl, *derde onderdeel*, het feit dat een van de echtgenoten een bepaald goed met eigen penningen heeft verkregen, met het medeweten van de elke belegging of wederbelegging, zowel ten aanzien van de echtgenoten, om aan het aldus verkregen goed het karakter van eigen goed toe te kennen, en de geldigheid van elke belegging of wederbelegging, zowel ten aanzien van de echtgenoten als van derden, onderworpen is aan de eerbiediging van de bij de artikelen 1434 en 1435 van het Frans en van het Belgisch Burgerlijk Wetboek voorgere-

schreven vormen en dat de echtgenoten in het verzuim van de voornoemde vormen, op het tijdstip van de verkrijging, niet geldig kunnen voorzien door een overeenkomst die tussen hen gedurende het huwelijk is tot stand gekomen, zodat het arrest, nu het eiser veroordeelt tot betaling aan verweerster van een bedrag van 200.000 Belgische frank, als terugnemings door deze laatste van het bedrag van 100.000 Franse frank die zij op het tijdstip van de huwelijksvoltrekking heeft ingebracht, alleen op grond dat eiser... trouwens, in een door hem op 25 juli 1951 ondertekende verklaring, niet alleen uitdrukkelijk de belegging, dadelijk na het huwelijk, van de 100.000 Franse frank in Belgische frank heeft erkend, maar ook dat het door deze belegging opgebrachte bedrag van 200.000 frank, met dit gevolg dat de deswege door mijn echtgenote uit te oefenen terugnemingen in hoofdsom die 200.000 Belgische frank bedragen, welke terugnemingen zij zal mogen laten gelden bij gelegenheid van de ontbinding van de gemeenschap die zij bij de eis tot scheiding van tafel en bed en van goederen vervolgt en dat eiser in hoger beroep door de maat van de verrijking ten gevolge van de inbreng door gedaagde in hoger beroep in de gemeenschap te erkennen, en, bijgevolg, de omvang van de terugnemings waarop de echtgenote gerechtigd is, noch een rechtsdwaling heeft begaan, noch een beding heeft gemaakt waarbij de beschikkingen van het huwelijkcontract worden veranderd, dat eiser in hoger beroep, door de omvang van het recht van terugnemings te bepalen, waarvan hij het beginsel niet betwistte, evenmin een gift heeft kunnen doen, die hij subsidiair verklaart te herroepen... », het zijn beschikkende gedeelte niet wettelijk heeft gerechtsvaardigd, ten opzichte zowel van de Belgische wet als van de Franse wetgeving, hij niet-ervulling, op het ogenblik dat eiser 200.000 Belgische frank in belegging of wederbelegging van de door verweerster ingebrachte 100.000 Franse frank heeft verkregen, van de vormen bij de artt. 1434 en 1435 van het Frans en Belgisch Burgerlijk Wetboek voorgeschreven (schending van de artt. 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Belgisch Burgerlijk Wetboek, met uitzondering evenwel van de artt. 587, 1315, 1895, 1897, voor zover de bestreden beslissing de Belgische wet toepast, en, voor zover zij de Franse wet zou hebben toegepast, van de artt. 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Frans Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de artt. 587, 1315, 1895 en 1897), terwijl *vierde onderdeel*, in de onderstelling dat de echtgenoten in de onderlinge overeenstemming, gedurende het huwelijk, in het verzuim van de bij de artt. 1434 en 1435 van het Frans en van het Belgisch Burgerlijk Wetboek voorgeschreven vormen, op geldige wijze kunnen voorzien, dan nog een soortgelijke overeenkomst ten deze zou ontbreken, daar verweerster tot bewijs van de zogenaamde belegging of wederbelegging van de 200.000 Belgische frank met behulp van de 100.000 ingebrachte Franse Frank, alleen een door eiser op 25 juli 1951 ondertekend bescheid voorlegt waarbij deze laatste voornoemde belegging erkent, zodat het arrest, door de eerste tegenspraak van eiser ongegrond te verklaren alleen op grond dat laatstgenoemde « trouwens », in een door hem op 25 juli 1951 ondertekende verklaring, niet alleen uitdrukkelijk de belegging, dadelijk na het huwelijk, van de 100.000 Franse frank in Belgische frank heeft erkend, maar ook het door deze belegging opgebrachte bedrag van 200.000 frank, met dit gevolg dat « de deswege door mijn echtgenote uit te oefenen terugnemingen in hoofdsom die 200.000 Belgische frank bedragen, welke terugnemingen zij zal mogen laten gelden bij gelegenheid van de ontbinding van de gemeenschap die zij bij de eis tot scheiding van tafel en bed en van goederen ver-

volgt» en «dat eiser in hoger beroep, door de maat van de verrijking ten gevolge van de inbreng door gedaagde in hoger beroep in de gemeenschap en, bijgevolg, de omvang te erkennen van de terugnemings waarop de echtgenote gerechtigd is, noch een rechtsdwaling heeft begaan, noch een beding heeft gemaakt waarbij de beschikkingen van het huwelijkscontract worden veranderd; dat eiser in hoger beroep, door de omvang van het recht van terugnemings te bepalen, waarvan hij het beginsel niet betwistte, evenmin een gift heeft kunnen doen, die hij subsidiair verklaart te herroepen», het ten opzichte zowel van de Belgische wet als van de Franse wet niet wettelijk gerechtvaardigd is (schending, in de eerste onderstelling, van art. 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Belgisch Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de artt. 587, 1895 en 1897, en, in de tweede onderstelling, van art. 97 van de Belgische Grondwet en van alle in het middel aangeduide bepalingen van het Frans Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de artt. 587, 1895 en 1897) terwijl, vijfde onderdeel, in de onderstelling dat het arrest de door eiser gedane eenzijdige erkenning van 25 juli 1951 heeft aangezien als houdende de vaststelling van een tussen eiser en verweerster tot stand gekomen overeenkomst waarbij zij, in onderlinge overeenstemming, in het verzuim van de voor de geldigheid van elke belegging of wederbelegging bij de artt. 1434 en 1435 van het Frans en van het Belgisch Burgerlijk Wetboek voorgeschreven vormen zouden hebben willen voorzien, het van voornoemde akte een interpretatie zou gegeven hebben die onverenigbaar is met haar bewoordingen en de bewijskracht ervan zou miskend hebben (schending van de artt. 97 van de Belgische Grondwet, 1317, 1319, 1320 en 1322 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat uit het aan de rechter in feitelijke aanleg onderworpen huwelijkscontract dat regelmatig aan het Hof is voorgelegd, blijkt dat partijen het stelsel van de gemeenschap van goederen, tot de aanwinsten beperkt hebben aangenomen zoals het bij het Frans Burgerlijk Wetboek is geregeld; dat verweerster, onder meer, een bedrag van honderdduizend Franse frank hetwelk uitdrukkelijk als eigen goed wordt aangezien, bij het aangaan van het huwelijk heeft ingebracht; dat verweerster ingeval van afstand van de gemeenschap het recht had haar inbrengsten vrij van elke schuld en last terug te nemen;

Overwegende dat uit het arrest blijkt dat eiseres afstand heeft gedaan van de gemeenschap, ontbonden ten gevolge van de scheiding van tafel en bed en van goederen, en haar inbrengsten wil terugnemen, onder meer het voornoemd bedrag; dat de staat van vereffening, op dat punt goedgekeurd door het hof van beroep, haar uit dien hoofde het bedrag van 200.000 Belgische frank toekent, opgebracht door het omwisselen waartoe eiser dadelijk na de huwelijksvoltrekking is overgegaan;

Overwegende dat in het stelsel van de gemeenschap, zelfs tot de aanwinsten beperkt, de inbrengsten van verbruikbare goederen in de gemeenschap vallen en deze, aldus, de risico's ervan draagt;

Overwegende dat ten gevolge van haar afstand van de gemeenschap, verweerster, krachtens het gekozen huwelijksstelsel en het beding, waarbij zij haar inbrengsten vrij van elke schuld en last zal mogen terugnemen, een schuldvordering heeft waarvan het voorwerp is de waarde van de ingebrachte goederen in de staat waarin ze verkeerden op het ogenblik dat ze in de gemeenschap vielen;

Maar overwegende dat wanneer, zoals ten deze, de inbreng in een numeriek bepaalde geldsom bestaat, er geen grond aanwezig is tot schatting, daar de schuldvordering van terugnemings tot voorwerp heeft, zelfs in geval van monetaire schommelingen, een geldsom die op haar nominaal bedrag is bepaald, met inachtneming, indien het buitenlandse deviezen betreft, van de, op het ogenblik van de inbreng van voornoemde geldsom in de gemeenschap, geldende wisselkoers;

Dat aldus het hof van beroep, na te hebben vastgesteld dat ten deze de wisselkoers, op het ogenblik dat de inbreng plaats had, twee Belgische frank tegen één Franse frank bedroeg, eiser veroordeelt om verweerster een bedrag van 200.000 Belgische frank terug te geven, zodat het geen enkel van de in dit onderdeel van het middel aangeduide Belgische of Franse wetsbepalingen of grondwettelijke bepaling heeft geschonden;

Wat de overige onderdelen van het middel betreft :

Overwegende dat eiser in die onderdelen betoogt dat het hof van beroep uit de bewoordingen van een door hem op 25 juli 1951 afgegeven getuigenschrift zou hebben afgeleid dat, dadelijk na de huwelijksvoltrekking, de belegging van de inbreng had plaats gehad;

Maar overwegende dat indien het hof van beroep, dat de bewoordingen van voornoemd getuigenschrift overneemt, erop wijst dat eiser «niet alleen de belegging, dadelijk na het huwelijk, van de honderdduizend Franse frank in Belgische frank heeft erkend, maar ook het door die belegging opgebrachte bedrag van 200.000 (Belgische) frank», het die bekentenis alleen in aanmerking neemt om «de maat van de verrijking aan de gemeenschap verschaft door de inbreng van de gedaagde in hoger beroep» (thans verweerster) en voortvloeiende uit «de wisselkoers van dit tijdstip» te bepalen; en geenszins om eruit het bestaan van een belegging in de zin van de artt. 1433 tot 1435 van het Belgische en van het Frans Burgerlijk Wetboek af te leiden;

Waaruit volgt dat die onderdelen van het middel op een onjuiste lezing van het arrest berusten en dus feitelijke grondslag missen;

Over het derde middel afgeleid uit de schending van de artt. 882 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek, 130, 131, 997 van het Belgisch Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en 97 van de Belgische Grondwet, doordat het bestreden arrest, bij bevestiging van het beroepen vonnis, eiser veroordeelt «in de kosten van de vereffening» van het huwelijksgoederenrecht van partijen, zijnde een gemeenschap tot de aanwinsten beperkt, welke gemeenschap ontbonden is ten gevolge van het arrest van het hof van beroep van 26 juni 1953 dat de scheiding van tafel en bed tussen partijen uitspreekt, terwijl de kosten van elke vordering tot verdeling of tot vereffening ten laste van de gemeenschappelijke massa zijn, zodat eiser niet wettelijk kon veroordeeld worden in het gezamenlijk bedrag van voornoemde kosten, terwijl de kosten betreffende de tussengeschiedenissen van de vereffening van het huwelijksgoederenrecht van partijen trouwens ten laste zijn van de in het ongelijk gestelde partij (schending van alle in het middel aangeduide bepalingen) :

Overwegende dat het hof van beroep de conclusie van eiser verwerpend die ertoe strekte de kosten van de staat van vereffening onder partijen te verdelen, bij bevestiging van de beslissing van de eerste rechter, eiser in de kosten van de vereffening veroordeelt;

Overwegende dat volgens art. 1482 van het Belgisch en van het Frans Burgerlijk Wetboek, de kosten van vereffening in de schulden van de gemeenschap zijn begrepen; dat, naar luid van art. 1494 van dezelfde wetboek-

ken, de vrouw die afstand doet, bevrijd is van elke verplichting om bij te dragen in die schulden;

Dat hieruit volgt dat het hof van beroep dienaangaande terecht de beslissing van de eerste rechter heeft bevestigd en dat het middel naar recht faalt;

Om deze redenen:

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt eiser in de kosten.

HOF VAN CASSATIE.

1e Kamer. — 4 november 1966.

Voorzitter: M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever: M. Delahaye.

Advokaat-generaal: M. Mahaux.

Advokaten: Mrs. Van Hecke en Philips.

Pacht. — Recht van voorkoop. — Uitzonderingen. — Bouwgrond of grond voor industrieel gebruik. — Voorwaarde.

De wet van 1 februari 1963, die het recht van voorkoop ten gunste van de huurders van landeigendommen invoert, stelt als regel dat de eigenaar zulk eigendom slechts aan iemand anders dan de pachter mag verkopen nadat hij aan deze de gelegenheid heeft gegeven zijn recht van voorkoop uit te oefenen.

Zij bepaalt bij art. 1778 sexies 8° B.W. een uitzondering op die regel voor de bouwgronden en de gronden voor industrieel gebruik bestemd, mits die gronden als zodanig opgegeven zijn in de pachtovereenkomst of als zodanig door de vrederechter worden erkend.

Bij ontstentenis van een dergelijke verklaring in de pachtovereenkomst, moet de erkenning door de vrederechter van het karakter van bouwgrond of van grond voor industrieel gebruik bestemd, aan de verkoop voorafgaan, opdat de uitzondering van toepassing weze.

Verbrugghe t./ Jacobs.

Gelet op het bestreden vonnis, op 22 december 1964 in hoger beroep gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikels 1778 bis, 1778 ter, 1778 quinquies, 1778 sexies, meer bepaald 8° en 9°, 1778 octies en 1774, meer bepaald paragraaf 3, 3°, van het B.W., doordat het bestreden vonnis, dat uitspraak moest doen over de vordering die door eerste verweerder werd ingesteld als pachter van een door eiseres aan eiser, blijkens akte van tweede verweerder, verkocht perceel grond, en die ertoe strekte eerste verweerder in de plaats van eiser als koper te laten stellen wegens miskenning van het recht van voorkoop van de pachter, zulks met inachtneming van het feit dat de eisers in hun conclusies lieten gelden dat het perceel grond waarover het gaat, gezien zijn ligging, onbetwistbaar het karakter van bouwgrond bezat op 19 juli 1963, datum van de verkoop, en dat eerste verweerder in zijn conclusie niet loochende dat het perceel, gezien zijn ligging, bouwgrond was maar betoogde dat, wegens het niet opgeven daarvan in de pachtovereenkomst, de aard van het perceel als bouwgrond, met het oog op de toepassing van zijn recht van verkoop, alleen dan bestond indien het door de vrederechter als zodanig was erkend vooraleer tot de verkoop werd overgegaan, bij bevestiging van de beslissing van de eerste rechter, ten gunste van eerste verweerder het recht op indeplaatsstelling van de koper erkent wegens miskenning van het recht van voorkoop, en tevens over-

weegt dat de vraag van eiser, om door een deskundige te doen vaststellen dat het bedoeld perceel op 19 juli 1963, gezien zijn ligging, als bouwgrond moest worden beschouwd, laattijdig is en die vraag dus verwerpt, terwijl artikel 1778, sexies, 8°, van het B.W., door te verwijzen naar artikel 1774, paragraaf 3, 3°, van dat wetboek, het recht van voorkoop van de pachter uitsluit voor gronden die, gezien hun ligging, moeten worden beschouwd als bouwgronden of als gronden voor industrieel gebruik bestemd, mits zij door de vrederechter als zodanig worden erkend, hetwelk voorschrift geenszins vereist dat de erkenning door de vrederechter voorafgaand aan de verkoop plaats vindt, daar juist de woorden « worden erkend » erop wijzen dat het niet gaat om een rechtscheppende of constitutieve uitspraak maar integendeel om een rechtsverklarende of declaratoire uitspraak die betrekking heeft op de aard van het perceel op het ogenblik van de verkoop maar, wegens haar declaratoire natuur, ook na de verkoop kan tot stand komen, doordat het vonnis aldus, door het bijkomende vereiste te stellen van een voorafgaande uitspraak van de vrederechter, hetwelk vereiste niet in de wet voorkomt, het recht van voorkoop in strijd met de wet op bouwgronden heeft toegepast:

Overwegende dat het vonnis vaststelt dat de door eiseres Lambert, blijkens akte van 19 juli 1963 verleden voor verweerder Devos, aan eiser Verbrugghe verkochte grond, die door verweerder Jacobs in pacht genomen was, niet als bouwgrond of als grond voor industrieel gebruik bestemd in de pachtovereenkomst opgegeven werd en evenmin vóór de verkoop als zodanig door de vrederechter was erkend;

Overwegende dat de wet van 1 februari 1963 betreffende het recht van voorkoop ten gunste van de huurders van landeigendommen, waarbij onder meer sommige bepalingen in het B.W. na artikel 1778 worden ingelast, als regel stelt dat de eigenaar dergelijke eigendom slechts aan iemand anders dan de pachter mag verkopen nadat hij aan deze de gelegenheid heeft gegeven zijn recht van voorkoop uit te oefenen; dat zij, bij artikel 178, sexies, 8°, van gezegd wetboek een uitzondering op die regel bepaalt voor de bouwgronden en de gronden voor industrieel gebruik bestemd, mits die gronden als zodanig opgegeven zijn in de pachtovereenkomst of als zodanig door de vrederechter worden erkend;

Overwegende dat bij ontstentenis van dergelijke verklaring in de pachtovereenkomst, de erkenning door de vrederechter van het karakter van bouwgrond of van grond voor industrieel gebruik bestemd, aan de verkoop moet voorafgaan, opdat de uitzondering van toepassing weze;

Dat immers uit de algemene economie van de wet blijkt dat deze tot doel heeft de stabiliteit van de toestand van de pachter te verzekeren; dat de wetgever, om dit doel te bereiken, niet heeft toegelaten dat, wanneer het karakter van het goed in de pachtovereenkomst niet is opgegeven, de eigenaar dit zelf bepaalt; dat hij heeft willen beletten dat de pachter plots zou vernemen dat het land buiten zijn weten werd verkocht, wat het geval zou zijn indien de verkoop zou mogen plaats vinden zonder dat het karakter van de grond voorafgaandelijk door de vrederechter zou zijn erkend; dat in zulk geval de pachter in de onmogelijkheid zou gesteld worden zijn recht van voorkoop uit te oefenen, met het gevolg dat hij nog enkel zou beschikken over de in artikel 1778 quinquies van het B.W. bedoelde vorderingen;

Overwegende dat deze interpretatie bevestigd wordt door de voorbereidende werken van de wet van 1 februari 1963, in de Senaat, waarbij onder meer gewezen werd op de omstandigheid dat « indien de eigenaar enkele bouwgronden, die als zodanig niet in de pachtovereenkomst of door de vrederechter werden bepaald, wenst te verkopen, hij aan de pachter de bekendmaking zal doen » en dat het

wetsontwerp « de bouwgronden uitsluit doch eist dat, in bepaalde gevallen waar alle twijfel uitgesloten is, het karakter van de grond toch nog voorafgaandelijk door de vrederechter wordt bevestigd » ;

Dat het middel naar recht faalt ;

En overwegende dat, ingevolge het verwerpen van de voorzieningen, de eis tot gemeenverklaring van het arrest door de eisers tegen Devos ingesteld, van belang onthoofd is ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorzieningen ;

Veroordeelt de eisers in de kosten.

NOOT: In dezelfde zin: Burg. Brussel, 23 april 1965, R.W. 1965-66, 1317. Anders: Vredegh. Nazareth, 13 oktober 1965. R.W. 1965-66, 1926 en Vredegh. Westerlo, 20 oktober 1965. R.W. 1966-67, 270.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 9 december 1966.

Voorzitter: M. Belpaire.

Raadsheer-verslaggever: M. Neven.

Advocaat-generaal: M. Krings.

Advocaten: Mrs. Simont en Van Ryn.

Arbeidsduur en feestdagen. — Feestdag valt tijdens een periode van schorsing van het arbeidscontract door overmacht. — Recht op loon voor de feestdag. — Welke werkgever moet het loon betalen.

Verweerder was als handarbeider in dienst van eiseres en had tot 20 april gewerkt, maar moest op 21 april het werk neerleggen ten gevolge van een staking in een andere afdeling. Eiseres beweert dat zij wegens de schorsing van het arbeidscontract het loon voor de feestdag van 1 mei niet moest betalen.

Daar de arbeider reeds op 20 april de door de wet bepaalde voorwaarden van werkgetrouwheid vervulde, onder meer de voorwaarde gedurende ten minste één dag te hebben gewerkt in de periode van 12 werkdagen, die aan de feestdag van 1 mei voorafgingen, had hij een verworven recht op de uitbetaling van het loon voor die feestdag, toen hij op 21 april gedwongen werd het werk neer te leggen.

Dat verworven recht vervalt niet door de schorsing van het arbeidscontract ten gevolge van de staking en de werkgever bij wie hij in dienst was, wordt daardoor niet vrijgesteld van de verplichting het loon van de feestdag te betalen voor zover de arbeider niet krachtens een nieuw arbeidscontract bij een andere werkgever tewerkgesteld is.

N.V. Glaverbel t./Kuypers.

Gelet op de bestreden sententie, op 12 maart 1965 in laatste aanleg gewezen door de Werkrechtssraad te Turnhout, kamer voor werklieden ;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikels 1148 van het Burgerlijk Wetboek, 28 van de wet van 10 maart 1900 op het arbeidscontract, zoals aangevuld bij artikel 4 van de wet van 20 juli 1960, 1, 2 en 5 van de besluitwet van 25 februari 1947 betreffende het toekennen van loon aan de werknemers voor een bepaald aantal feestdagen per jaar, zoals gewijzigd bij de wetten van 30 december 1950 en 27 juli 1955, 9, 10, 11, 12 en 13 van het besluit van de Regent van

2 april 1957 tot bepaling van de algemene modaliteiten van uitvoering van evengevalde besluitwet, zoals gewijzigd bij besluit van de Regent van 15 juli 1947 en bij koninklijk besluit van 1 september 1960, en 97 van de Grondwet,

doordat de bestreden sententie, die vaststelt dat, ingevolge de staking overkomen in een afdeling van de eisende vennootschap, verweerder « verplicht was het werk neer te leggen », verklaart dat volgens artikel 28 van de wet op het arbeidscontract « het geval van overmacht geen verbreking van de verbintenissen medebrengt » en dat « het contract blijft bestaan », dit wil zeggen dat de werknemer in dienst blijft van de werkgever, en hieruit besluit dat, wijl artikel 13 van het besluit van de Regent van 2 april 1947 bepaalt dat een « feestdag dient betaald te worden door de werkgever indien op dat ogenblik de werknemer in zijn dienst » was, eiseres aan verweerder het loon van de feestdag van 1 mei 1964 moet betalen,

terwijl de werkloosheid, die voor een arbeider voortvloeit uit een staking uitgelokt door andere arbeiders, een geval van overmacht uitmaakt dat de schorsing van het contract meebrengt, en dat elk van de beide partijen van hun wederzijdse verplichtingen ontheft, en elk hunner in de onmogelijkheid stelt haar uit het contract voortvloeiende rechten te doen gelden,

terwijl artikel 13 van het besluit van de Regent van 2 april 1947, door te bepalen dat de betaling van het loon van een feestdag ten laste valt van de werkgever die de arbeider in zijn dienst heeft op dat ogenblik, geen enkele afwijking van dit algemeen rechtsprincipe bevat,

waaruit volgt, *eerste onderdeel*, dat door te beslissen dat, om de betaling van het loon door de werkgever voor de wettelijke feestdagen te rechtvaardigen, het volstaat dat de werknemer in dienst van de werkgever gebleven was, de sententie de regels betreffende de schorsing van het contract schendt, evenals die welke de voorwaarden van het verschuldigd zijn van het loon voor de wettelijke feestdagen bepalen (schending van al de in het middel aangeduide wetsbepalingen, met uitzondering van artikel 97 van de Grondwet),

tweede onderdeel, dat de sententie niet op afdoende wijze antwoordt op de conclusie van eiseres die, staande houdend dat het contract van de verweerder geschorst was ingevolge de staking, liet gelden dat zij van haar verplichtingen ontslagen was en dat artikel 13 van voornoemd besluit van de Regent geenszins de werkgever de verplichting oplegt het loon te betalen voor wettelijke feestdagen ingeval van schorsing van het contract om een reden van overmacht (schending van artikel 97 van de Grondwet) :

Wat het eerste onderdeel betreft :

Overwegende dat artikel 5 van de besluitwet van 25 februari 1947 betreffende het toekennen van loon aan de werknemers voor een bepaald aantal feestdagen per jaar, bij verwijzing naar artikel 1, onder meer aan alle door een arbeidscontract verbonden personen die de in artikel 8 bedoelde voorwaarden van werkgetrouwheid vervullen, voor elke in uitvoering van artikel 2 aangeduide feestdag waarop zij niet gewerkt hebben het recht toekent op de uitbetaling van hun normaal loon op de gewone betaaldag ;

Overwegende dat uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat verweerder als werkmans in dienst van eiseres was en dat hij op 20 april 1964 bij haar gewerkt had, dat hij evenwel op 21 april 1964 verplicht was het werk neer te leggen ten gevolge van

een staking uitgebroken in een andere afdeling dan die waarin hij werkte;

Overwegende dat, wijl verweerder reeds op 20 april 1964 de voorwaarden van werkgetrouwheid vervulde welke bepaald zijn bij de artikels 10, 11 en 12 van het besluit van de Regent van 2 april 1947 tot bepaling van de algemene modaliteiten van uitvoering van voornoemde besluitwet van 25 februari 1947, en onder meer de voorwaarde vervulde gedurende ten minste één dag gewerkt te hebben in de periode van twaalf werkdagen welke aan de feestdag van 1 mei 1964 voorafgingen, hij een verworven recht had op de uitbetaling van het loon voor die feestdag, toen hij op 21 april 1964 gedwongen werd het werk neer te leggen;

Overwegende dat artikel 5, lid 3, van de besluitwet van 25 februari 1947 de Koning onder meer opdracht geeft de werkgever te bepalen die de last van het loon van een feestdag waarop niet wordt gewerkt moet dragen; dat krachtens artikel 13 van het besluit van de Regent van 2 april 1947, de betaling van het loon van een feestdag in principe ten laste valt van de werkgever die de arbeider op het ogenblik van de betaling in dienst heeft; dat krachtens artikel 14 de werkgever ertoe gehouden blijft dat loon te betalen zelfs indien het arbeidscontract intussen een einde heeft genomen en de arbeider niet meer bij de werkgever in dienst is; dat die werkgever slechts dan ontslagen wordt dat loon te betalen indien de arbeider krachtens een nieuw arbeidscontract opnieuw tewerkgesteld is, dit is bij een andere werkgever die alsdan krachtens artikel 13 de betaling moet doen;

Overwegende dat uit de economie van die bepalingen blijkt dat het verworven recht van de arbeider op het loon van de feestdag, welke valt in de periode van twaalf werkdagen volgend op het einde van het arbeidscontract en waarin hij ten minste één dag gewerkt heeft, niet vervalt door de schorsing van het arbeidscontract ten gevolge van staking en de werkgever, bij wie hij in dienst was, daardoor niet vrijgesteld wordt van de verplichting het loon van die feestdag te betalen voor zover de arbeider niet krachtens een nieuw arbeidscontract opnieuw tewerkgesteld is;

Dat het middel naar recht faalt;

Wat het tweede onderdeel betreft :

Overwegende dat de sententie op de in het middel bedoelde conclusie op passende wijze antwoordt dat zelfs overmacht geen verbreking van de verbintenissen medebrengt, dat het contract blijft bestaan, dit is dat de werknemer in dienst blijft van de werkgever, zodat artikel 13 van het besluit van de Regent van 2 april 1947 van toepassing is;

Dat het middel feitelijke grondslag mist;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;
Veroordeelt eiseres in de kosten.

RAAD VAN STATE.

4de Kamer. — 31 mei 1966.

Voorzitter M. Mast.

Raadsheren : De HH. Mees en Adriaens.

Substituut-auditeur-generaal : M. Debaedts.

Rechtspleging. — Termijn. — Aanvang. — Handeling vatbaar voor beroep.

De bekendmaking die bij uittreksel plaatsvindt en die op zeer vage wijze de inhoud van het bestreden Koninklijk Besluit opgeeft, doet de vernietigingstermijn niet ingaan.

Het besluit waarbij de gemeenteraad zijn principieel akkoord betuigt met de verkoop van gemeentegronden en het college van burgemeester en schepenen ermede belast over de voorgenomen vervreemding een onderzoek in te stellen, heeft uit zichzelf geen rechtsgevolg en is geen uitvoerbare beslissing die op grond van art. 9 van de Wet van 23 december 1946 kan worden bestreden.

Vlieckx en Bruyneel t./ (Gemeente Zele en Belgische Staat) (Minister van Landbouw).

Arrest Nr. 11.852.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van :

1. de beslissing dd. 9 september 1960 waarbij de gemeenteraad van Zelem zijn principieel akkoord betuigt met de verkoop van een bouwterrein, groot 5 à 6 ha, en aan het college van burgemeester en schepenen opdracht geeft een administratief onderzoek in te stellen;

2. het besluit dd. 11 januari 1962 waarbij de gemeenteraad beslist het bouwterrein te verkopen;

3. het koninklijk besluit van 11 juli 1962 waarbij onder voorwaarde goedkeuring wordt gehecht aan de beslissing dd. 11 maart 1962 en waarbij bepaald wordt dat de vervreemding moet verwezenlijkt zijn binnen de termijn van een jaar;

Overwegende dat het besluit waarbij de gemeenteraad zijn principieel akkoord betuigt met de verkoop van gemeentegronden en het college van burgemeester en schepenen belast over de voorgenomen vervreemding een onderzoek in te stellen, uit zichzelf geen rechtsgevolg heeft en geen uitvoerbare beslissing is die op grond van art. 9 van de wet van 23 december 1946 kan worden bestreden;

dat het beroep niet ontvankelijk is in zover het strekt tot vernietiging van het sub 1 bestreden besluit;

Overwegende dat niet blijkt dat verzoekers kennis hadden van het sub 2 bestreden besluit meer dan zestig dagen eer zij het beroep instelden;

Overwegende dat de tweede tegenpartij doet gelden dat het beroep niet ontvankelijk is in zover het gericht is tegen het bestreden koninklijk besluit; dat dit koninklijk besluit bekendgemaakt werd in het Belgisch Staatsblad van 4 augustus 1962;

Overwegende dat die bekendmaking geschiedde in de volgende verkorte vorm: «Koninklijke besluiten van 11 juli 1962 machtigen: ... de gemeente Zelem (Limburg) 1 ha 44 a 31 ca, gronden aan het bosregime te onttrekken teneinde deze openbaar in 16 loten te verkopen»; dat zodanige bekendmaking die op zeer vage wijze de inhoud van het bestreden koninklijk besluit opgeeft de vernietigingstermijn niet heeft doen ingaan; dat de exceptie niet in aanmerking kan worden genomen;

Overwegende dat verzoekers, die aanvoeren dat hun woning, die in een vrije landelijke omgeving ligt, door

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

de voorgenomen verkoop voor bebouwing van omliggende bosgronden een aanzienlijke waardevermindering zal ondergaan, als enig middel doen gelden dat « het voorgeschreven onderzoek de commodo et incommodo in zodanige omstandigheden gevoerd werd dat in feite de wettelijk en reglementair voorgeschreven publiciteit dode letter is gebleven daar de belanghebbenden niet eens geweten hebben dat de gemeente enige beslissing had getroffen en in de onmogelijkheid bleken te zijn hunne bezwaren te laten gelden » ;

Overwegende dat, zonder te hebben nagegaan in welke mate het verzuim een onderzoek de commodo et incommodo dat door een ministeriële omzendbrief is opgelegd, in te stellen, als de schending van een substantiële vorm moet worden beschouwd, terzake kan worden volstaan met de vaststelling dat uit een getuigschrift dd. 23 november 1960 van het college van burgemeester en schepenen der gemeente Zelem blijkt dat de verkoop van bewuste goederen regelmatig werd afgekondigd en gedurende vijftien dagen uitgehangen ; dat het proces-verbaal na onderzoek, dd. 10 oktober 1960 door de burgemeester ondertekend, ervan laat blijken dat de bekendmaking op regelmatige wijze is geschied en dat geen bezwaren werden ingediend ; dat het middel niet opgaat ;

Overwegende dat de verzoekers in hun memorie van wederantwoord ook de vernietiging vragen van het koninklijk besluit dd. 25 september 1963 houdende verlening van de termijn voor verkoop ;

Overwegende dat dit verzoek, dat voor de eerste maal gedaan wordt in de memorie van wederantwoord, niet ontvankelijk is.

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

Artikel 2. — De kosten, ten bedrage van 1.500 frank, komen ten laste van verzoekers.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL.

6e Kamer. — 2 november 1966.

Voorzitter : M. Van der Haegen.
Raadsheren : MM. Huyghebaert en Roevens.
Openbaar ministerie : M. Leytens.
Advocaten : Mrs. Lenders en Oostvogels.

1. Onrechtmatige mededinging. — Vergelijkende prijstabelen.
2. Ontvankelijkheid. — Hoofdeis op grond van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934. — Wedereis voortspruitend uit andere feiten. — Niet ontvankelijk.

1. *Het doen verschijnen in advertentiebladen van vergelijkende prijstabelen van de prijzen van concurrerende firma's is op zichzelf een daad van onrechtmatige mededinging, zelfs als de bekendgemaakte prijzen juist zijn.*
2. *De wedereis, ingesteld bij een eis op grond van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 voor de President van de Rechtbank van Koophandel, is niet ontvankelijk als hij niet voortspruit uit de feiten die aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag liggen. (Art. 37 bevoegdheidswet).*

Vermeer-Thijs t./ P.V.B.A. L. Van Dyck & Zonen.

Gelet op de eensluidende uitgifte van het bevel verleend op 26 mei 1966 door de Heer Voorzitter der recht-

bank van eerste aanleg van Turnhout, zetelende in handelszaken en zoals in kortgeding ;

Gelet op de akte van beroep betekend op 8 juni 1966 ;

Overwegende dat het beroep, regelmatig naar vorm en tijd, ontvankelijk is ;

Overwegende dat alhoewel appellant gevestigd is te Westerlo en geïntimeerde te Turnhout, hetzij op meer dan 25 kilometer afstand, niet betwist wordt dat mededinging mogelijk is bij een zelfde landelijk cliënteel ;

Overwegende dat de mededinging waarover geïntimeerde zich beklagt gebeurt bij middel van advertenties en publicaties in allerlei lokale advertentieblaadjes ; dat geïntimeerde, de P.V.B.A. Van Dijck & Zonen, in deze advertenties van appellant Vermeer-Thijs nooit bij naam vermeld wordt, maar dat geïntimeerde een officiële verdeler te Turnhout blijkt te zijn van artikelen van het merk « Philips » en dat appellant in zijn advertenties beweert zekere artikelen, onder andere van het merk Philips, te kunnen verkopen tegen zeer hoge verminderingen van 25% of 30% ; dat namelijk in advertentieblaadjes van januari, februari en maart 1966 en andere appellant beweert in staat te zijn « bandopnemers Philips El 3552, waarvan de normale verkoopprijs 4.250 fr. is, bij reklaamverkoop te kunnen afstaan aan 30% minder of 2.975 fr. ; dat deze verminderingen in de advertenties niet beperkt zijn tot het merk Philips maar dat andere producten van andere firma's ook vermeld worden ;

Overwegende dat geïntimeerde doet opmerken dat de prijsvergelijking door appellant in de advertentiebladen gemaakt voor de bandopnemers Philips echter bedrieglijk is, daar in de door appellant aangekondigde en verkochte bandopnemers de mikro en de band ontbreken en deze integendeel wel begrepen zijn in de prijs van de bandopnemers Philips door geïntimeerde verkocht en dat de werkelijke vermindering van de prijs in deze omstandigheden slechts ongeveer 10% is en niet van 30% zoals door appellant aangekondigd ;

Overwegende dat de eerste Rechter, om oordeelkundige redenen die het Hof bijtreedt, verklaart, dat ter zake de prijsvergelijking op bedrieglijke wijze aan het cliënteel wordt voorgesteld, maar dat dit bedrog zelfs niet vereist is voor de toepassing van het Koninklijk Besluit van 23 december 1934 ; dat het louter feit van vergelijkende prijstabelen van de prijzen van concurrerende firma's op te stellen en in de advertentiebladen te doen verschijnen, reeds, volgens de gevestigde rechtspraak als een daad van ongeoorloofde mededinging wordt beschouwd, zelfs zo de gepubliceerde prijzen juist zouden zijn ;

Overwegende dat de aangevochte bevelen gegrond zijn en de tegeneis terecht niet ontvankelijk verklaard werd op grond van artikel 37 der wet op de bevoegdheid (zie Van Rijn, Droit Commercial, Deel I, n° 233) ;

Om deze redenen,

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak en alle andere besluiten afwijzend als ongegrond,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935 dat toegepast werd,

Ontvangt het beroep,

Verklaart het ongegrond, bevestigt de bestreden bevelen, wijst appellant af van zijn beroep en verwijst hem in de kosten ervan.

NOOT : Dit arrest bevestigt de eveneens in dit nummer opgenomen beslissing van de President van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout van 26 mei 1966.

Het Hof van Beroep te Brussel en de President van de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout verklaren de wedereis niet ontvankelijk op grond van art. 37 bevoegdheidswet. Art. 37 spreekt echter over de bevoegdheid ten aanzien van een wedereis, niet over de ontvankelijkheid van de wedereis. Het zegt: «De andere rechtbanken nemen kennis van de wedereisen die ontstaan uit de overeenkomst of uit het feit dat aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt.»

Misschien hebben het Hof en de President wel bedoeld te zeggen dat de wedereis niet ontvankelijk was, omdat de President niet bevoegd is om kennis te nemen van de wedereis. Dan zou de samenvatting aan het hoofd van het arrest en van het bevel ongeveer mogen luiden: «De President van de Rechtbank van Koophandel, die kennis neemt van een eis op grond van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934, is niet bevoegd om kennis te nemen van een wedereis die niet ontstaat uit het feit dat aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag ligt.»

Dat het vermoedelijk om een kwestie van bevoegdheid gaat, blijkt wel uit het feit dat het Hof verwijst naar Van Ryn, I, n° 233. De auteur zegt dat, aangezien de bevoegdheid van de President uitzonderlijk is, men eruit afleidt dat ze strikt moet geïnterpreteerd worden, en dat de President inzonderheid niet bevoegd is om kennis te nemen van een wedereis tot betaling van schadevergoeding wegens roekeloos geding (Koop. Brussel, 11 april 1935, Ing.-Cons. 1936, 81; Kooph. Brussel, 10 november 1949, Pas. 1951, III, 25) of van een vordering in vrijwaring (Koop. Brussel, 17 februari 1949, Jur. com. Brux., 1949, 177).

Hier moge toch gewezen worden op het volgende principe van de bevoegdheid van de uitzonderingsgerechten: «Wanneer de wedereis, afzonderlijk beschouwd, tot de bevoegdheid behoort van het uitzonderingsgerecht, mag de rechter bij wie de zaak aanhangig is, van deze wedereis kennis nemen zelfs indien deze niet voortspuit uit het contract of uit het feit dat tot grondslag dient van de oorspronkelijke eis» (Cass. 3 maart 1966, inzake Meyer t./Asselborn).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer. — 3 november 1965.

Voorzitter: M. Van Balberghe.
Rechters: MM. J. Bernolet en A. Maertens.
Openbaar ministerie: M. J. Boudolf.
Advokaten: Mrs. G. Beuselinck (Torhout),
B. Vandervennet (Eernegem), R. Ampe
(Oostende), Y. Vanneste (Brussel).

Huwelijk. — Minderjarige — Weigering van toestemming van de ouders. — Huwelijk voltrokken in buitenland. — Eis tot nietigverklaring van huwelijk door de ouders. — Openbaar Ministerie. — Vordering tot nietigverklaring van huwelijk wegens heimelijkheid. — Gegrondheid van beide eisen. — Putatief huwelijk.

Wanneer Belgische minderjarigen, in wier huwelijk de ouders van de toekomstige echtgenote weigeren toe te stemmen, zich naar het buitenland begeven — in casu naar Gretna (Schotland) —, en er in het geheim een huwelijk aangaan, is de tot nietigverklaring van dit huwelijk door de ouders ingestelde vordering wegens gebrek aan toestemming en door het openbaar ministerie wegens heimelijkheid, gegrond.

Nu echter niet gebleken is dat de minderjarigen wisten dat zij, door aldus te handelen, een nietig huwelijk

aangingen, en evenmin dat zij met opzet de bepaling van art. 148 - B.W. hebben willen ontduiken, terwijl hun goede trouw door andere omstandigheden bevestigd wordt, kan hun evenals aan hun kinderen de voordelen van het putatief huwelijk toegestaan worden.

De Grootd en Deblaere t./ Pascal en Degrootd en procureur des Konings te Brugge t./ Pascal en Degrootd.

Gezien de dagvaarding, gedagtekend twaalf juni 1900 vijfeenzestig;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst, betekend aan de pleitbezorgers van de partijen in de hoofdzaak bij akte van zestie juli 1900 vijfeenzestig;

Gezien ons tussenvonniss van vijf oktober 1900 vijfeenzestig;

Gehoord partijen in hun persoonlijke verklaringen, evenals hun pleitbezorgers in hun besluiten en hun raadslieden in hun pleidooien;

Gelet op artikel 2 van de wet van 15 juni 1935;

Aangezien de hoofdeisers de nietigheid vorderen van het huwelijk dat verweerders op 27 april 1965 voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gretna (Schotland) hebben aangegaan zonder hun toestemming, ofschoon tweede verweerster, hun dochter, minderjarig was;

dat de prokureur des Konings te Brugge, overeenkomstig artikel 193bis B.W. in de zaak tussenkomt en bovendien de nietigheid van het huwelijk vordert wegens heimelijkheid;

Overwegende dat verweerders op 27 april 1965 in het huwelijk zijn getreden voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gretna (Schotland);

Overwegende dat tweede verweerster geboren op 7 mei 1948; dat zij dus de volle leeftijd van éérentwintig jaren nog niet had bereikt en geen huwelijk mocht aangaan zonder de toestemming van eisers, haar ouders (art. 148, eerste lid, B.W.); dat deze toestemming ook vereist is voor Belgen die zich in het buitenland in de echt wensen te verbinden (art. 3 B.W.)

Overwegende dat de ouders van tweede verweerster hun toestemming tot het huwelijk niet hebben gegeven bij authentieke akte; dat in de huwelijksakte evenmin melding wordt gemaakt van hun toestemming; dat zij trouwens bij de huwelijksvoltrekking niet aanwezig waren;

Overwegende dat verweerster voorhouden dat eisers hun verkering hebben in de hand gewerkt en dat zij dus akkoord waren met hun huwelijk; dat echter uit de door verweerders zelf voorgebrachte versie van de feiten blijkt dat eisers — zelfs indien ze met de verkering hebben ingestemd, wat zij betwisten — hun toestemming tot het huwelijk zelf hebben geweigerd;

Overwegende dat de ouders, tot bij de voltrekking van het huwelijk van hun minderjarig kind, het recht hebben hun toestemming te weigeren of zelfs in te trekken;

Overwegende dat tweede verweerster dus in het huwelijk is getreden zonder de toestemming van haar ouders; dat deze het recht hebben de nietigheid van dit huwelijk te vorderen; dat de eis tijdig werd ingesteld en niet blijkt dat zij het huwelijk sindsdien stilzwijgend of uitdrukkelijk hebben goedgekeurd;

Overwegende dat uit de voorgebrachte gegevens blijkt dat tweede verweerster, op klacht van haar ouders wegens onbuigzaamheid, bij beslissing van de kinder-rechter te Brugge van 26 mei 1964 voorlopig werd geplaatst; dat deze beslissing werd bevestigd op 17 juni 1964; dat nochtans bij beslissing van 11 februari 1965 tweede verweerster aan haar ouders werd toevertrouwd;

Overwegende dat de moeilijkheden tussen tweede verweerster en haar ouders grond vonden in haar omgang met eerste verweerder, die zij ongeveer voor twee jaar leerde kennen;

Overwegende dat tweede verweerster op 29 maart 1965 haar dienst verliet, zonder enige kennisgeving, en onmiddellijk met eerste verweerder naar Engeland vertrok met het inzicht aldaar te gaan huwen; dat zij aldus handelde om reden dat haar ouders de omgang met eerste verweerder verboden en om te ontsnappen aan het verzet van haar ouders tegen hun verkering;

Overwegende dat verweerders aldus met opzet hun huwelijk geheim hebben willen houden teneinde hun ouders voor een voldongen feit te stellen;

Overwegende dat door aldus, zonder enige formaliteit in België te vervullen en zonder verwittiging een huwelijk aan te gaan in het buitenland teneinde het gekende verzet van hun ouders te voorkomen, verweerders hun huwelijk hebben laten voltrekken in zulke voorwaarden en omstandigheden dat zij dit huwelijk geheim hebben willen houden;

Overwegende dat de eis in nietigheid op die grond dan ook dient toegestaan;

Overwegende dat uit de voorgebrachte gegevens echter niet blijkt dat zij wisten dat zij, door aldus te handelen, een nietig huwelijk aangingen; dat zij weliswaar de moeilijkheden hebben willen voorkomen waarop hun verkering stuitte en dat zij door hun huwelijk een einde hebben willen stellen aan de moeilijkheden die zich hebben voorgedaan; maar dat niet blijkt dat zij met opzet de bepaling van artikel 148 B.W. hebben willen omzeilen; dat kan aanvaard dat verweerders in de mening verkeerden dat door hun huwelijk in het buitenland aan de voorwaarden van de Belgische wetten was voldaan; dat zij onmiddellijk na hun huwelijk naar hun geboortedorp zijn teruggekomen en hun huwelijk hebben bekend gemaakt en laten overschrijven en zelfs kerkelijk zijn gehuwd;

Overwegende dat de voordelen van het putatief huwelijk dus aan beide verweerders kan worden toegestaan alsook aan de kinderen;

Om deze redenen,

de Rechtbank:

Verklaart nietig het huwelijk dat op zevenentwintig april negentienhonderd vijftenzestig voor de ambtenaar van de burgerlijke stand te Gretna (Schotland) werd aangegaan door Julien Roger Pascal, geboren te Eernegem op vijftien januari negentienhonderd vijfenveertig, zoon van Alphonse Henri Pascal en van Augusta Pascal, en Liliane Jeannine Degroodt, geboren te Aatrijke op zeven mei negentienhonderd achtenveertig, dochter van Alphonse Joseph Degroodt en van Germaine Marguerite Deblaere;

Zegt nochtans dat dit huwelijk alle burgerlijke gevolgen zal hebben ten aanzien van de echtgenoten en van de kinderen;

Beveelt dat het beschikkend gedeelte van onderhavig vonnis zal worden overgeschreven in de lopende registers van de burgerlijke stand van de gemeente Eernegem en dat er melding van zal worden gemaakt in de kant van de overschrijving van de huwelijksakte, (akte van dertien mei negentienhonderd vijftenzestig, nummer veertien), in de jaarlijkse en in de tienjaarlijkse tabellen; Compenseert de kosten.

NOOT: Het hoger beroep tegen bovenvermeld vonnis werd afgewezen als zijnde ongegrond bij arrest van het Hof van beroep te Gent dd. 19 januari 1967.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TURNHOUT ZETELEND IN ZAKEN VAN KOOPHANDEL.

Kortgeding. — 26 mei 1966.

Voorzitter: M. van den Hove d'Ertsenryck.

Advocaten: Mrs. Braun, Oostvogels en Lenders.

1. Onrechtmatige mededinging. — Prijsvergelijking in advertenties.

2. Ontvankelijkheid. — Hoofdeis op grond van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934. — Wedereis voortspruitend uit andere feiten. — Niet ontvankelijk.

1. Gedaagde adverteert in reclamebladen dat hij 30 % korting geeft op bandopnemers van een aantal met name genoemde merken en dat hij dit kan doen omdat hij de toestellen rechtstreeks in het buitenland koopt. Voor een bepaald merk maakt hij een vergelijking tussen zijn prijzen en de normaal toegepaste prijzen.

Tegenover zijn concurrenten, die de door het Ministerieel Besluit van 15 januari 1964 uitgevaardigde reglementering toepassen en die niet rechtstreeks in het buitenland kopen, is zijn handelswijze een daad van onrechtmatige mededinging, want hij wekt de indruk dat zij abnormale winsten verwezenlijken. De vergelijking tussen de prijzen is des te meer laakbaar, daar ze op sommige punten bedrieglijk is.

2. De wedereis, ingesteld bij een eis op grond van het K.B. nr. 55 van 23 december 1934 voor de President van de Rechtbank van Koophandel, is niet ontvankelijk als hij niet voortspruit uit de feiten die aan de oorspronkelijke vordering ten grondslag liggen. (Art. 37 bevoegdheidswet).

P.V.B.A. L. Van Dyck & Zonen t./ Vermeer-Thijs.

Overwegende dat aanlegster aanvoert dat verweerder in zijn handel een reeks artikelen te koop stelt die tevens door haar verkocht worden, en dat hij daarvoor een massale reclame voert door middel van reklaambladen waarin de meest elementaire regelen van eerlijke mededinging met de voeten worden getreden.

Overwegende dat het blijkt uit verschillende reklaambladen voorgebracht door aanlegster, dat verweerder advertenties heeft laten verschijnen waarin hij aankondigt dat hij 30% korting kan geven op alle bandopnemers van beste merken, zoals Philips, A.E.G., Grundig, Telefunken, en bij machte is deze korting te geven omdat hij rechtstreeks in Duitsland koopt; dat, voor wat betreft het merk « Philips » een lijst wordt opgegeven van de prijzen van deze apparaten zoals zij normaal op de markt worden verkocht door de concurrerende firma's en de prijs met afslag van 30% die thans toegepast wordt door verweerder.

Overwegende dat het blijkt uit het onderzoek van de voorgebrachte reklaambladen dat de reklaam-actie gevoerd door verweerder, gericht is tegen de firma's die op normale wijze hun aankopen doen bij verdelers of producenten in België gevestigd; dat aanlegster die dezelfde Philips-bandopnemers in zijn handel te koop aanbiedt en geen rechtstreekse aankoop doet in Duitsland, derhalve gerechtigd is deze reklaam te doen ophouden indien zij op oneerlijke wijze geschiedt.

Overwegende dat, ofschoon de naam van de firma van aanlegster niet vermeld wordt, het vermelden van een categorie concurrerende firma's die zich onderwerpen aan de bestaande reglementering van het Ministerieel Besluit van 15 januari 1964 en hun aankopen niet rechtstreeks in Duitsland doen, dient te worden beschouwd als een daad van oneerlijke mededinging; dat

inderdaad deze firma's worden voorgesteld als zijnde firma's die abnormale winsten zouden verwezenlijken ingevolge het groot verschil van prijs in de te koop aangeboden apparaten;

Overwegende dat het louter feit van vergelijkende prijstabellen op te stellen in de reklaambladen, volgens de gevestigde rechtspraak als een daad van oneerlijke mededinging wordt beschouwd (Zie Beroep Brussel - 14 mei 1960, Rechtskundig Weekblad, kol. 329-1960/61; Rép. Prat. Droit Belge-Concurrence ill. n° 256).

Overwegende dat de prijsvergelijking op bedrieglijke wijze aan het cliënteel wordt voorgesteld; dat inderdaad verweerder in zijn besluiten geenszins betwist dat in de prijs van de toestellen EL 3586, 3552, 3553, 3556, 3534, niet de prijs van de mikro en de band bijgerekend wordt, hetgeen gewoonlijk wel begrepen is bij dergelijke toestellen aangeboden door aanlegster; dat, indien de prijs van mikro en band bij de door verweerder aangekondigde prijzen wordt gevoegd, de winst dient herleid tot 8% voor het toestel EL 3586 en tot minder dan 10% voor het toestel EL 3552.

Overwegende dat de bedrieglijke voorstelling van de prijzen in de reklaamaktie door verweerder gevoerd, ongetwijfeld een kenschetsende daad van oneerlijke mededinging uitmaakt die een verwarrend karakter geeft aan de aangehaalde feiten.

Overwegende dat overigens verweerder reeds wegens gelijkaardige feiten door vonnis van de handelsrechtbank van deze zetel de dato 17 oktober 1963 werd veroordeeld tot het stopzetten van zijn reklaam en tot betaling van een som van 15.000 fr. ten titel van schadevergoeding.

Overwegende dat, waar de bewezen feiten die ten laste van verweerder zijn gelegd, voldoende zijn om toepassing te doen van het Koninklijk Besluit van 23 december 1934, het overbodig is aanlegster toe te laten tot het bewijs door alle middelen van recht, getuigenissen en vermoedens inbegrepen, dat verweerder weigerachtig staat verschillende van zijn reklaam-artikelen te verkopen en dat hij de kwaliteit van de Philips-produkten, verkocht door aanlegster, aanvalt.

Overwegende dat verweerder aanvoert dat aanlegster eveneens aan oneerlijke mededinging doet; dat hij bij tegeneis vordert dat aanlegster zou veroordeeld worden op te houden reklaam te maken waarin hij op leugenachtige wijze prijzen vooropzet die niet met de werkelijkheid overeenstemmen.

Overwegende dat, naar luid van artikel 37 van de wet op de bevoegdheid de handelsrechtbanken geen kennis kunnen nemen van een tegenvordering die niet gegrond is op het kontrakt of op hetzelfde feit waarop de hoofdeis is gesteund; dat, waar de tegeneis noch op het kontrakt noch op dezelfde feiten als de hoofdeis is gesteund, hij onontvankelijk is.

Om deze redenen,

En gezien art. 2.34.36.37.41 der wet van 15 juni 1935; Wij, Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende te Turnhout, zetelende in handelszaken en zoals in kortgeding, overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 23 december 1934, beslissende op tegenspraak:

Verklaren de hoofdvordering onvankelijk en gegrond.

Bevelen dienvolgens dat verweerder dient op te houden daden van oneerlijke mededinging te stellen en onjuiste reklaam te voeren.

Bevelen dat hij zal moeten ophouden reklaam te maken waarin hij op leugenachtige wijze en tendentieuze wijze prijsvergelijkingen vooropstelt en waarin hij zijn mededingers rechtstreeks aanvalt, zoals door de woorden

« Wij kopen van geen officiële verdelers — van geen Belgische grossisten » en « Niemand anders dan Vermeer-Thijs kan 30% korting geven ».

Verklaren de tegeneis van verweerder niet ontvankelijk.

Veroordelen verweerder tot de kosten van het geding.

Verklaren huidig bevel uitvoerbaar bij voorraad ondanks alle verhaal en zonder borgstelling.

NOOT: Het arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 2 november 1966, dat vorenstaande beslissing bevestigt, is eveneens in dit nummer opgenomen.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

3e Kanton. — 22 juni 1966.

Rechter: M. Goethals.

Echtscheiding door onderlinge toestemming. — Gevolgen.
— Eigendomsrecht van de kinderen op de helft der goederen van de ouders. — Verdeling van een nalatenschap waarin de moeder gerechtigd is. — Aan het kind toekomende helft. — Kind aan de moeder toevertrouwd. — Vruchtgebruik van de moeder. — Uitoefening.

In geval van echtscheiding door onderlinge toestemming verwerven de uit het huwelijk geboren kinderen van rechtswege, met terugwerkende kracht tot op de dag van de eerste verklaring, de helft van de goederen die hun ouders bezitten op de dag der echtscheiding.

In onderhavig geval kwam er aan het kind, dat aan de moeder was toevertrouwd, op grond van die regel een som geld toe uit de verdeling van twee nalatenschappen waarin de moeder gerechtigd was. Bij de verdeling beweerde de moeder dat het haar door art. 305 B.W. toegewezen vruchtgebruik haar machtigt dat geld van het kind naar goeddunken te plaatsen op last het bij de meerderjarigheid terug te overhandigen.

Van het geschil kennis nemend beslist de rechter dat, bij gebreke aan afwijkende bepalingen en in het stilzwijgen van art. 305 B.W. over de uitoefening van het vruchtgebruik, de gewone regels betreffende het beheer van de goederen toebehorend aan minderjarigen van toepassing zijn.

Van den Dungen.

Gezien de akte van vereffening verdeling inzake consoorten Gislain-Van Den Dungen, door het ambt van notaris Van den Kieboom met standplaats Antwerpen, heden ten onzen overstaan voorgebracht in bijzijn van de gerechtigde partijen of deze regelmatig vertegenwoordigd;

Gezien de bij voorlezing der akte gerezen moeilijkheden en de bemerkingen geuit door de medegerechtigde dame Van Den Dungen Nicole;

Overwegende dat dame Nicole Van Den Dungen, uit de echt gescheiden bij wederzijdse toestemming van Willy Hubert Bultynck, gerechtigd is in de nalatenschappen van haar moeder Mevrouw Louisa Maria Gislain weduwe van Wilhem N.J. Van Den Dungen, en die van haar grootvader de heer Joannes Gislain;

Dat dame Van Den Dungen doet verklaren, zonder het bewijs hiervan voor te brengen, dat de echtscheiding werd

voorafgegaan van de notariële akte voorzien door art. 279 B.W. waardoor o.m. de hoede van de minderjarige aan haar is toevertrouwd en de helft der goederen van de echtgenoten Bultynck-Van den Dungen in eigendom werd overgedragen aan haar minderjarige dochter Nanou Bultynck, vertegenwoordigd in de ons voorgebrachte akte van deling door haar vader Willy Hubert Bultynck;

Dat thans de verdeling der twee hogervermelde nalatenschappen in der minne vervolgd wordt door het ambt van notaris Van den Kieboom tegen wiens akte dame Nicole Van Den Dungen als bezwaren laat gelden:

a) de goederen toe te bedelen aan de minderjarige moeten haar overhandigd worden ter uitoefening van het vruchtgebruik;

b) het vruchtgebruik tot de meerderjarigheid harer dochter komt haar zelve toe;

Overwegende dat de minderjarige eigenares is van de helft der goederen die haar moeder toekomen in de nalatenschap van dame L.M. Gislain haar grootmoeder;

Dat gezien de scheiding van goederen bestaan hebbende tussen de ouders van de minderjarige en het feit dat, door over de hoede van de minderjarige te beschikken, dame Van Den Dungen moet instaan voor de opvoeding, de voeding en het onderhoud, zij alleen over het vruchtgebruik haar door art. 305 B.W. toegekend, beschikt;

Overwegende dat algemeen door rechtsleer en rechtspraak is aangenomen dat de kinderen gesproken uit het huwelijk in geval van echtscheiding bij wederzijdse toestemming hunner ouders, van rechtswege, met terugwerkende kracht tot op de eerste verklaring, verwerven de helft der goederen die hun ouders bezitten op de dag hunner echtscheiding;

Dat derhalve het bedrag van 13.138,47 fr. zoals blijkt uit de bewerkingen vervat in de delingsakte opgesteld door notaris Van den Kieboom, de volledige eigendom van de minderjarige is en op haar naam moet worden gevestigd;

Overwegende dat dame Van Den Dungen voorhoudt dat het vruchtgebruik haar door art. 305 B.W. aldus toegewezen, haar machtigt de plaatsing der gelden toekomend aan haar minderjarige dochter naar goedgevonden te verwezenlijken op last bij de meerderjarigheid de gelden terug te overhandigen;

Overwegende dat art. 305 B.W. geen beschikking inhoudt waardoor de manier waarop het vruchtgebruik der ouders zal worden uitgeoefend, bepaald is;

Dat de toebedeling van de helft hunner goederen door de echtelieden die uit de echt willen scheiden te aanzien is als een maatregel om de echtscheidingsprocedure te bemoeilijken en als een straf lastens de ouders, waardoor de kinderen begunstigd worden, zodat men niet inziet waarom de uitoefening van het vruchtgebruik gemakkelijker zou vallen dan het gewoon vruchtgebruik op goederen toehorend aan minderjarigen;

Overwegende dat niet alleen art. 305 B.W. geen woord rept over de manier waarop het vruchtgebruik wordt uitgeoefend, maar dat rechtsleer en rechtspraak er zich niet over uitspreken, tenzij o.a. een vonnis der rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 7-3-1905, (P.P. 1906 nr. 792) waarin beslist wordt dat het vruchtgebruik van art. 305 verschillend is van dit voorzien door art. 384 en dat de regels van het gemeen recht hier van toepassing zijn;

Dat op dit punt de uitspraak niet gemotiveerd is maar dat o.m. gezegd is dat de verplichting om kost, onderhoud en opvoeding te verschaffen geen last is van dit vruchtgebruik, alhoewel de tekst van art. 305 uitdrukkelijk als last van dit vruchtgebruik genoemde verplichtingen aan de ouders oplegt overeenkomstig hun vermogen en hun stand;

Dat terloops er op gewezen moet worden dat dit

vonnis vaststelt dat het enig recht van de minderjarige is van de vruchtgebruiker de borg voorzien door art. 601 B.W. te eisen, borgstelling die ter zake door dame Van den Dungen niet verstrekt, noch zelfs voorgesteld werd, zodat zij alleszins haar stelling zel ontzenuwt;

Overwegende dat, bij gebreke aan afwijkende bepalingen en in het stilzwijgen van art. 305 B.W. over de uitoefening van het vruchtgebruik de gewone regels betreffende het beheer der goederen toebehorend aan minderjarigen, van toepassing zijn;

Om deze redenen,

Recht doende in willige tegenspraak;

Bevelen de plaatsing van de gelden toe te bedelen aan de minderjarige Nanou Van Den Dungen, op een der wijzen door de wet voorzien;

Bevelen aan de instrumenterende notaris ons het bewijs dezer plaatsing voor te leggen binnen de acht dagen der plaatsing zelf.

VREDEGERECHT TE SINT-TRUIDEN

4 oktober 1966.

Rechter: M. Roelandts.

Advocaten: Mrs. Geukens en Kleykens.

Huur van handelshuizen. — Van het recht op hernieuwing vervallen huurder die in het bezit van het goed wordt gelaten. — Huur van onbepaalde duur. — Opzegging. — Vraag tot huurhernieuwing. — Termijn.

Voor de huurder die het handelshuis in huur heeft genomen op 25 januari 1942 en nooit een hernieuwing heeft gevraagd of gekregen, doch in het bezit van het goed werd gelaten, is een nieuwe huurovereenkomst van onbepaalde duur tot stand gekomen, waaraan de verhuurder zonder rekening te moeten houden met de aanvangsdatum van de huur, geldig op 12 februari 1965 een einde kon maken door een opzegging van 18 maanden, ingaande op 1 maart 1965, te geven, onverminderd het recht van de huurder om hernieuwing te vragen. De huurder kon dit laatste recht echter slechts uitoefenen door de hernieuwing aan te vragen tussen 1 maart 1965 en 31 mei 1965.

Fecken t./Petré

Gelet op de inleidende dagvaarding bij exploit van gerechtsdeurwaarder Smeets te St.-Truiden, dd. 23 augustus 1966, geboekt en ingeschreven ter rolle onder nummer 10.427, en op de beweegredenen erin aangehaald;

Overwegende dat verweerder bij tegeneis huurverlenging voor kwestieus huis vraagt;

Overwegende dat gedaagden sedert 15 januari 1942, huurders zijn van een handelshuis, toebehorende aan verzoekers, gelegen te St.-Truiden, Tiensestraat, nr. 58;

Overwegende dat gedaagden, noch voor het einde van het negende, of van het achttiende huurjaar, de hernieuwing der huur hebben gevraagd, zodat deze slechts voor onbepaalde duur liep;

Overwegende dat zo de van het recht op hernieuwing vervallen huurder, na het verstrijken van de huurovereenkomst, in het bezit wordt gelaten van het verhuurde goed, zoals in casu, er dan een nieuwe huurovereenkomst van onbepaalde duur tot stand komt, waaraan de verhuurder een einde zal kunnen maken mits een opzegging van tenminste achttien maanden, onverminderd het recht, voor

de huurder, de hernieuwing te vragen; (art. 15 Wet dd. 30-4-1951);

Overwegende dat de verhuurder derhalve geen rekening dient te houden met de datum van het in voege treden van de overeenkomst; dat hij alsoo op gelijk welk ogenblik zijn opzeg kan geven;

Overwegende evenwel dat de huurder in zulk geval het recht heeft tussen de achttiende en de vijftiende maand de huurvernieuwing aan te vragen; dat deze beschikkingen van art. 14 der wet van 30 april 1951, slechts in die mate van het gemeen recht afwijkend, dat de duur van de wederinhuring bepaald wordt met de mogelijkheid om huurhernieuwing te vragen vanaf de opzegging en zulks overeenkomstig de beschikkingen van art. 14, lid 1 der wet; (cfr. A.P.R. v° Huur van Handelshuizen, nr. 81, 3, p. 83 — De Page, T. IV, Complément III, nr. 792 bis, p. 204);

Dat derhalve de huurder in casu die het recht op hernieuwing verlangde uit te oefenen, zulks — op straffe van verval — aan de verhuurder bij deurwaardersexploot of bij aangetekende brief had moeten betekenen binnen de drie maanden vanaf de opzegging, t.t.z. ten hoogste achttien maanden en ten minste vijftien maanden vóór het verstrijken van de lopende huurovereenkomst; (cfr. in die zin R.P.D.B., Complément T.I. v° Baux Commerciaux nr. 297);

Overwegende dat ingevolge de in casu gedane opzeg van 12 februari 1965, de lopende huurovereenkomst van onbepaalde duur wettelijk verstreek op 1 september 1966, en derhalve de hernieuwing, op straffe van verval, moest aangevraagd worden, tussen 1 maart 1965 en 31 mei 1965;

Dat verweerders, aanleggers op tegeneis, in casu hebben nagelaten binnen genoemde periode hun aanvraag tot huurvernieuwing te doen zodat hun tegeneis tot huurvernieuwing als onontvankelijk dient beschouwd;

Overwegende dat de gevraagde schadevergoeding van 300 fr. per dag niet bewezen werd;

.....

VREDEGERECHT TE POPERINGE

16 december 1965.

Rechter: M. Wyseur.

Advocaten: Mrs. Haus (Gent) en Delobel (Ieper).

Arbeidsongeval. — Voorafbestaande chronische hartziekte van het slachtoffer. — Slachtoffer betrokken bij verkeersongeval. — Hartcrisis en overlijden. — Toepassing der arbeidsongevallenwet.

Wanneer blijkt dat een bediende bij de uitvoering van zijn werk betrokken werd bij een verkeersongeval, waarvan hij zeer onder de indruk was, in schoktoestand verkeerde en nog geen uur na het ongeval overleed, en wanneer de lijkschouwing uitwijst dat hij aan een chronische hartaandoening leed en aan deze hartziekte overleed, mag worden gezegd dat het ongeval de oorzaak was van de hartcrisis en dient het overlijden als een arbeidsongeval te worden beschouwd.

Parreyn t./ N.V. Winterthur.

Aangezien deze vordering ertoe strekt betaling te bekomen van vergoedingen op basis van de wet op de arbeidsongevallen ingevolge het overlijden van de echtgenoot van eiseres, de heer Pyck Léon op 25 januari 1964;

Aangezien het gebleken is uit de debatten en voorgelegde stukken dat de hr. Pyck Léon in dienst was van de B.M.G.E., op het ogenblik dat hij op de Grote Markt te Poperinge in een auto-ongeval betrokken werd, dat trouwens zijn werkgeefster nl. de B.M.G.E. een aangifte op het Vredegerecht alhier indiende zoals de wet het oplegt in geval van arbeidsongevallen;

Dat trouwens de hr. Pyck, na het ongeval onpasselijk werd, geweldig onder de indruk van het gebeurde was en in schoktoestand verkeerde, dat hij door de Apotheker Van Nieuwland, na een glas water te hebben gedronken, onmiddellijk naar zijn woning teruggebracht werd;

Dat de lijkschouwing uitwees dat het slachtoffer aan een chronische hartaandoening leed en aan deze hartziekte overleden was;

Dat dit overlijden plaats had nog geen uur na het ongeval, dat ontegensprekelijk het ongeval met zijn wagen de oorzaak was van deze hartcrisis die noodlottig voor de hr. Pyck werd;

Dat dienaangaande, gezien dit auto-ongeval zich voordeed gedurende zijn werkprestaties, dit ongeval wel een vreemde en plotse oorzaak was van deze hartcrisis;

Dat het overlijden van de hr. Pyck wel als een werkongeval dient beschouwd in de zin van de wet;

Dat de eis als gegrond voorkomt en dient ingewilligd en nl. zoals hier nader bepaald;

— dat partijen akkoord gaan om de begrafeniskosten op 16.438 fr. te bepalen;

— dat partijen insgelijks akkoord zijn om het basisloon op 200.000 fr. terug te brengen, dat de eiseres de uitbetaling van 1/3 in kapitaal vordert, dat deze eis als gegrond voorkomt en dient ingewilligd;

— dat de eis van 50.000 fr. te zien toekennen als provisie op het kapitaal als ongegrond voorkomt en dient afgewezen;

Dat eiseres recht heeft op de wettelijke vergoedingen zoals voorzien op de wet op de arbeidsongevallen en dit sedert 28 januari 1964 ingevolge het overlijden van haar echtgenoot, de Heer Pyck Léon, slachtoffer van een werkongeval op hogervermelde datum te Poperinge;

Dat zij dus recht heeft op een bedrag van 16.348 fr. wegens begrafeniskosten alsmede een jaarlijkse rente van 30 % van het basisloon van het slachtoffer, berekend op 200.000 fr. 's jaars;

Om deze redenen:

Wij, Vrederechter, rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg;

Veroordelen dienvolgens verweerster te betalen aan eiseres een bedrag van 16.438 fr. voor begrafeniskosten, alsmede een jaarlijkse rente van 30 % op het basisloon vastgesteld op 200.000 fr. en dit vanaf de datum van het ongeval, hetzij 28 januari 1964;

Machtigen eiseres 1/3 van het kapitaal in ontvangst te nemen;

Wijzen het overige van de eis af als ongegrond;

Veroordelen verweerster tot de kosten van het geding.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

VREDEGERECHT TE LANDEN

9 april 1965

Rechter: M. Nagels.
Advocaat: Mr. Tudts.

Wildschade. — Konijnen. — Te leveren bewijs. — Bewijsmiddelen.

Wie beweert door konijnen veroorzaakte schade te hebben geleden, moet niet alleen de schade bewijzen maar ook dat deze veroorzaakt is door de te grote wildstand.

Al kan dit laatste bewijs in principe met alle middelen geleverd worden, toch is het vaststellen van het aantal van het aanwezige wild veeleer de taak van een specialist, zoals een door de rechtbank aangestelde deskundige.

Vranken en Bouvin t./ N.M.B.S.

Herzien het verzoekschrift van 25 juli 1963 ;

Herzien ons bevelschrift van 30 juli 1963 ;

Herzien ons proces-verbaal van plaatsbezoek van 5 augustus 1963 ;

Herzien het deskundig verslag van Mr. Remy de Clippel, landbouwingenieur-deskundige van 7 augustus 1963 ;
Herzien ons voorbereidend vonnis van 16 augustus 1963 ;

Gezien het aanvullend deskundig verslag van voormelde Heer Remy de Clippel, in dato van 18 maart 1964 ;

Aangezien de door ons aangestelde deskundige in zijn aanvullend verslag gebleven is bij zijn besluiten genomen in zijn verslag van 7 augustus 1963 en volgens hetwelk er ter plaatse geen sprake kan zijn van een overtollig aantal konijnen ;

Aangezien aanleggers zich vergenoegen met te verklaren dat er wel ter plaatse zich een overtollig aantal konijnen zouden bevinden en dat dit overtollig aantal de schade aan de bomen zou veroorzaakt hebben ;

Aangezien aanleggers de bewijslast dienen te dragen, niet alleen van de schade hun berokkend, maar insgelijks dat deze schade zou veroorzaakt geweest zijn door een overtollig aantal konijnen ;

Aangezien aanleggers dit bewijs niet bijbrengen, maar aanbieden zulks te mogen bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen ;

Aangezien deze aanvraag tot getuigenverhoor, niettegenstaande ontvankelijk toch van de hand dient gewezen te worden ; dat het vaststellen van een overtollig aantal konijnen veeleer het feit is van een specialist, zoals de door ons aangestelde deskundige, dan het feit van misschien zeer brave mensen, maar die onwetend zijn om te kunnen verklaren zo de aanwezigheid van een aantal konijnen overtollig is dan niet ;

Aangezien in gezegde omstandigheden de eis van aanleggers, niettegenstaande ontvankelijk doch als ongegrond dient beschouwd te worden ;

Om deze redenen,

Wij Vrederechter, uitspraak doende tegensprekelijk en in eerste aanleg :

Verklaren de eis van aanleggers ontvankelijk doch ongegrond.

Wijzen hen ervan af en laten de kosten ten hunne laste.

NECROLOGIE

Mr. Willem VALCKE

Te Veurne overleed vorige week Mr. Willem Valcke. Wij delen hieronder de rouwhulden mede uitgesproken door Mr. Albert De Spot, bij de teraardebestelling van deze betreunde confrater.

Wij wisten dat een uitkomstloze kwaal hem had aangetaast ;

Wij wisten dat zijn lijden metterdag groter werd ;

Wij wisten dat de bovenmenselijke inspanningen vruchteloos waren, en dat uiteindelijk de goede dood de enige verlossing kon brengen aan het eindeloos wee dat hem, en zijn familie, tot het uiterste beproefde.

en toch... toen wij het bericht van zijn overlijden vernamen, waren wij diep getroffen.

Want in de flits van aanschijn van leven en dood hebben wij beseft, dat met Meester Willem Valcke een confrater van uitzonderlijk gehalte ons was ontvallen.

Ontsproten uit een familie en uit een stam die sedert geslachten de verantwoordelijkheid droeg van hoge ambten en functie's had hij in zich, de natuurlijke adel van eerlijkheid en moed.

Zijn activiteit aan de balie, zijn handel en wandel, waren doordrenkt met die fundamentele eigenschappen die zijn natuur kenmerkten.

Waar de democratisering van staatsinrichting en ambten veel goed heeft gedaan, is meteen veel te loor gegaan aan waarden en deugden die destijds, verworven door traditie en familie, de waarborg waren voor recht en trouw.

Meester Willem Valcke heeft zich niet op het voorplan willen verheffen ; zijn eenvoud en zijn nederigheid verborgen de kloeke gaven van taaie volharding, loyaliteit en beroeps-eer.

Hij heeft zich nooit geleend tot strevingen of ambitie's die onder de mom van algemeen welzijn, zo dikwijls alleen persoonlijk voordeel en eigendunk verbergen ;

* * *

Het leven is niet mild voor hem geweest : hij kende heel wat tegenslagen.

Ook zijn trouwe levensgezellin, die hij reeds op de Leuvense hogeschool ontmoette, is zwaar beproefd geweest in haar gezondheid ; doch nooit kwam er een klacht over zijn lippen, en wij hebben het allen gezien, hoe hij, trouw en verkleefd vol zorgen was, voor vrouw en kind.

En wanneer de onrustwekkende ziekte zijn leven ondermijnde is hij, kloek als een rots, en vol hoop op Gods barmhertigheid, zich gaan vastklampen aan elke sprankel leven, terwille van zijn kind, dat de appel van zijn oog was, de zin van zijn leven, het voorwerp van zijn onmetelijke liefde, en de kommer van al de dagen die hij nog beleefde.

En onze bewondering gaat tevens naar Mevrouw Valcke die in volste overgave en boven haar eigen krachten op sublieme wijze haar echtgenoot verzorgde en opbeurde.

* * *

Hij had een groot hart ; de mensen die hem hun vertrouwen geschonken hebben, konden ervaren dat arm of rijk, dat zwak of groot bij hem éénzelfde bejegening vonden bijaldien hij overtuigd was van hun goed recht. Hij was de advocaat in de mooiste zin van het woord, en nooit verloor hij de menselijke kant van de zaak uit het oog.

En in en boven dat alles was er de eenvoud ; de nede-

righeid van diegenen die buiten de huidige normen van de maatschappelijke ambitie's leven.

Met hem verdwijnt een afstammeling van een mooi geslacht dat steeds zeldzamer wordt in onze materialistische samenleving. Dit is het grote verlies voor onze balie, alwaar Meester Willem Valcke een zeer bijzondere plaats innam, geacht en geliefd door alle confraters.

Beste Willem, Genegen confrater,

Meester Willem Valcke: in Uw eenvoud waart gij Groot.....

MEDEDELINGEN

Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht — Vereniging zonder Winstoogmerk —

De Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht, waarvan het secretariaat gevestigd is te Brussel-6, Gulden-vlies-laan 72, zond aan de belangstellenden de hieronderstaande mededeling.

* * *

De Belgische Vereniging voor Agrarisch Recht zal haar algemene vergadering houden op zaterdag 11 maart 1967 te 10.30 u., 72, Gulden-vlies-laan, Brussel 6.

Tijdens deze vergadering zal de heer Giovanni Hoyois, Ere Professor in de Universiteit van Leuven en Professor van het Hoog Instituut voor Studie van het Agrarisch Recht te Parijs in het Frans een rede houden, gevolgd door gedachtenwisselingen, over: « Sociologische benadering van het juridisch agrarisch recht ».

Zoals elk jaar zal de vergadering kunnen rekenen op de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Nederlandse en Luxemburgse Verenigingen en van afgevaardigden van het Europees Comité voor Agrarisch Recht, gevestigd te Parijs, en dat is samengesteld uit de nationale verenigingen van de E.E.G.-landen.

ERRATUM

In het Rechtskundig Weekblad van 12 februari ll., kol. 1241, bovenaan, werd bij het zetten van de tekst een spijtige drukfout begaan: Het woord « Noodlottige » werd verkeerdelijk vervangen door « nodige » en, buitendien, zijn enkele woorden weggefallen.

De werkelijke tekst is de volgende, (de verbeteringen zijn cursief gezet):

« Aangezien geïntimeerde, met zijn voertuig in de aangehaalde omstandigheden achter te laten, een fout beging, vermits aldus alle voorwaarden verenigd waren, onder dewelke het aan om het even welke voorbijganger, hoe onervaren, onbeheilig, onvoorzichtig of kwaadwillig ook, mogelijk werd zonder de minste moeite zich van het voertuig meester te maken en het in beweging te brengen, met alle noodlottige gevolgen die daaruit konden voortspuiten. »

Onze lezers zullen ter plaatse wel willen verbeteren.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor de Vrederechters, jg. 1966 nr. 12
Rechtspraak. — Inhoudstafel 1966.

Nederlands Juristenblad, jg. 1967 nr. 8

Langmeijer G.E., Opmerkingen over het gezag. — Van Wijk J.H., Wetsontwerp 7979; wijziging wetboek van strafvordering; opsporingsregelingen buitengaats. — Van Meeteren R., « Coops Procesrecht ». — Van Meerwijk P.W.C.M. Nare kostenervaringen. — Perquin F.P.J., Een weinig geslaagde testcase ad. art. 97 Rv. — Was D.A., Raden van toezicht. — Van der Veen Th., Tevreden maar niet voldaan. Enkele kattenkeningen bij de nieuwe verkeersregels en -tekens. — Knoppers J. Verplichte aansprakelijkheidsverzekering bij bromfietsen.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie, jg. 1967 nr. 4939

Rombach J., De behandeling van verkocht, of tegen inbreng gelegateerd, nog te leveren vermogen voor vermogensbelasting, successierecht en overgangsrecht. — Schmitz L., Wettelijke regeling van het notarisambt van enkele oosteuropese landen. — Polak J.M., Recente wetenswaardigheden.

Advokatenblad, jg. 1967 nr. 2:

Van Doorne P.W., Verbetering van de gerechtelijke onteigeningsprocedure. — Fränkel J., Modernisering van de rechtsbijstand aan de minderbedeelden. — Verpaalen O.A.C., De doodgraver en de advocaat. — Van Doorne P.W., In memoriam Mr. Gerda Veth.

Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, jg. 1967 nr. 2:

Mezger R., La nouvelle loi suisse sur l'impôt anticipé. — Spaanstra J. Vormveranderingen binnen de commanditaire vennootschap. — Stein P.A., Onbevoegde vertegenwoordigingshandelingen bij rechtspersonen (slot). — Verbeek A.C., Een leemte in ons vennootschapsrecht.

Journal des Tribunaux, jg. 1967 nr 4564:

Terfve A., Considérations relatives au permis de conduire et à la licence d'apprentissage.

Revue de l'Administration et du Droit Administratif de la Belgique, jg. 1967 nr. 2:

De Tollenaere V., Droit constitutionnel. Le Parlement à l'ouvrage. — Massart A., Assistance publique.

Mouvement Communal, jg. 1967 nr. 2:

Leboutte J.M., Le Conseil d'Etat et les arrêtes d'habitatibilité. — Leroy M., L'attribution d'un complément au prix normal de la journée d'entretien dans le régime définitif de la loi sur les hôpitaux. — Daumerie Th., Le problème du placement de compteurs de stationnement. — Rombauts C., Analyse de l'article 91 de la loi unique sous le rapport de sa constitutionnalité.

Recueil Dalloz Sirey (Frankrijk), jg. 1967 nr. 8:

Savatier R., Sécurité humaine et responsabilité civile du médecin (suite et fin).

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"